

bm 14099909

TER BESLUITVORMING

Aan de Minister

10 2 e

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Auteur

10 2 e

T 070 10 2 e

10 2 e @minez.nl

Datum

11 juni 2014

Kenmerk

WJZ / 14099368

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

Instemming met tijdelijk Warenwetbesluit elektronische
sigaret

Parafenroute 10 2 e

Paraaf

10 2 e

WJZ

Medeparaaf

Paraaf

10 2 e

WJZ

Medeparaaf

Paraaf

Medeparaaf

BBR-paraaf

10 2 e

10 2 e

Aanleiding

Het tijdelijk Warenwetbesluit elektronische sigaret stelt regels over de veiligheid van elektronische sigaretten. VWS heeft verzocht om uw instemming met het ontwerp van het tijdelijk Warenwetbesluit elektronische sigaret, omdat de voordracht van dit ontwerpbesluit moet worden gedaan in overeenstemming met u.

Ter besluitvorming

U kunt instemmen met het ontwerpbesluit.

Toelichting

Het ontwerpbesluit regelt de veiligheid van elektronische sigaretten, vooruitlopend op de implementatie van de herziene Tabaksproductenrichtlijn. Die richtlijn wordt van toepassing op 20 mei 2016. In de herziene tabaksproductenrichtlijn worden voor het eerst ook regels gesteld over bepaalde aan tabak verwante producten, zoals de elektronische sigaret. De Tweede Kamer heeft zich in het kader van de herziene Tabaksproductenrichtlijn positief uitgesproken over het reguleren van de elektronische sigaret.

De snelle toename van het gebruik van de elektronische sigaret en de risico's voor de volksgezondheid zijn aanleiding om niet te wachten tot 2016, maar nationaal nu alvast regels te stellen. Door Kamerleden van de VVD, PvdA en SP zijn eerder kritische vragen gesteld over de veiligheid van de elektronische sigaret. Het ontwerpbesluit sluit aan bij de herziene Tabaksproductenrichtlijn, er worden geen aanvullende eisen gesteld. Sommige eisen uit de herziene Tabaksproductenrichtlijn kunnen nog niet in het ontwerpbesluit worden

Ontvangen BBR

Pagina 1 van 2

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Kenmerk
WJZ / 14099368

opgenomen, omdat een wettelijke grondslag ontbreekt. Daarin zal worden
voorzien bij de implementatie van die richtlijn.

10 2 e

Jurist
Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Besluit van

houdende tijdelijke regels met
betrekking tot de elektronische
sigaret (Tijdelijk warenwetbesluit
elektronische sigaret)

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
van....., kenmerk, gedaan in overeenstemming met Onze Minister van Economische
Zaken;

Gelet op de artikelen 3, 6, onder a en d, 8, eerste lid, 14, 19, vierde lid, 20, vijfde en
zesde lid, en 32b van de Warenwet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van, no.);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
van , uitgebracht in overeenstemming met Onze
Minister van Economische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. *nicotine*: nicotinealkaloïden;
- b. *elektronische sigaret*: een product dat gebruikt kan worden voor de consumptie van
nicotinehoudende damp via een mondstuk, of een onderdeel van dat product,
waaronder een patroon, een reservoir en het apparaat zonder patroon of reservoir;
- c. *navulverpakking*: een recipiënt die een nicotinehoudende vloeistof bevat die gebruikt
kan worden voor het navullen van een elektronische sigaret;
- d. *verpakkingseenheid*: de kleinste individuele verpakking van een elektronische
sigaret of een navulverpakking die in de handel wordt gebracht;

- e. *nicotinehoudende vloeistof*: nicotinehoudende vloeistof in een elektronische sigaret of navulverpakking.
- f. *additief*: andere stoffen dan nicotine die aan nicotinehoudende vloeistof worden toegevoegd;
- g. *buitenverpakking*: de verpakking waarin een elektronische sigaret of een navulverpakking wordt verhandeld, die een verpakkingseenheid of een aantal verpakkingseenheden bevat, met dien verstande dat cellofaanverpakkingen niet als buitenverpakking worden beschouwd;
- h. *emissies*: stoffen die vrijkomen wanneer een elektronische sigaret wordt gebruikt zoals beoogd;
- i. *ingrediënt*: alle in een gereed zijnde elektronische sigaret of in een navulverpakking aanwezige stoffen of elementen, met inbegrip van nicotine en additieven;
- j. *in de handel brengen*: de terbeschikkingstelling van een elektronische sigaret of navulverpakking aan consumenten in Nederland, al dan niet tegen betaling, inclusief via verkoop op afstand, in het geval van grensoverschrijdende verkoop op afstand is het product in Nederland in de handel gebracht indien de consument zich in Nederland bevindt;
- k. *verordening (EG) nr. 1272/2008*: Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PbEU 2008, L 353);
- l. *kinderveilige sluiting*: een sluiting die is aangebracht overeenkomstig bijlage II, punten 3.1.2 en 3.1.4.2 van verordening (EG) nr. 1272/2008.

Artikel 2

1. Het is verboden een elektronische sigaret of een navulverpakking in de handel te brengen indien dit product niet voldoet aan de bij of krachtens dit besluit gestelde eisen, onverminderd het bepaalde bij of krachtens de Wet milieubeheer en het overigens bij of krachtens de Warenwet bepaalde.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op een elektronische sigaret of navulverpakking waarvoor een handelsvergunning is vereist op grond van artikel 40, eerste lid, van de Geneesmiddelenwet of een elektronische sigaret waarvoor een CE-markering is vereist op grond van artikel 7 van het Besluit medische hulpmiddelen.

Artikel 3

1. Een elektronische sigaret wordt slechts in de handel gebracht indien deze in de vorm is van een wegwerpproduct, of indien deze door middel van een navulverpakking en een reservoir navulbaar is of herlaadbaar is met een patroon voor eenmalig gebruik.
2. Een elektronische sigaret geeft per merk en type bij gebruik onder normale en vergelijkbare omstandigheden, op vergelijkbare wijze nicotinedoses af.

3. Een navulreservoir van een navulbare elektronische sigaret heeft een volume van ten hoogste 2 ml.

Artikel 4

1. Een elektronische sigaret en een navulverpakking zijn kindveilig, beschermd tegen manipulatie, breken en lekken en beschikken, indien van toepassing, over een mechanisme dat lekvrij navullen mogelijk maakt.
2. In aanvulling op het bepaalde in verordening (EG) nr. 1272/2008 beschikt een navulverpakking, voor zover daarvoor een kinderveilige sluiting op grond van de voornoemde verordening niet verplicht is, over een kinderveilige sluiting.
3. Onze Minister kan nadere regels stellen met betrekking tot de kindveiligheid van een elektronische sigaret en een navulverpakking.

Artikel 5

1. Nicotinehoudende vloeistof wordt slechts verhandeld, indien:
  - a. de vloeistof is verpakt in een navulverpakking met een volume van ten hoogste 10 ml, in een elektronische sigaret in de vorm van een wegwerpproduct of in patronen voor eenmalig gebruik, met dien verstande dat patronen en reservoirs van een elektronische sigaret in de vorm van een wegwerpproduct, een volume hebben van ten hoogste 2 ml;
  - b. de vloeistof niet meer nicotine dan 20 mg/ml bevat;
  - c. er bij de productie van de vloeistof uitsluitend zuivere ingrediënten zijn gebruikt; en
  - d. er behalve nicotine, uitsluitend ingrediënten zijn gebruikt die, zowel in verhitte als in onverhitte toestand, niet gevaarlijk zijn voor de gezondheid van de mens.
2. Nicotinehoudende vloeistof bevat geen van de volgende additieven:
  - a. vitaminen of andere additieven die de indruk wekken dat een elektronische sigaret gezondheidsvoordelen biedt of minder gezondheidsrisico's oplevert;
  - b. cafeïne, taurine of andere additieven en stimulerende chemische verbindingen die in verband worden gebracht met energie en vitaliteit;
  - c. additieven die emissies kleuren;
  - d. additieven die de inhalatie of opname van nicotine faciliteren; en
  - e. additieven die in onverhitte vorm kankerverwekkend, mutageen of reprotoxisch zijn;

Artikel 6

Een verpakkingseenheid bevat een bijsluiter met:

- a. aanwijzingen inzake gebruik en opslag van het product, inclusief de vermelding dat het gebruik van het product door jongeren en niet-rokers wordt afgeraden;

- b.** waarschuwingen voor de volgende risicogroepen: zwangeren, vrouwen die borstvoeding geven en personen met een aandoening aan de longen, kanker of hart- en vaatziekten;
- c.** informatie over mogelijke schadelijke effecten;
- d.** informatie over verslavende werking en toxiciteit; en
- e.** contactgegevens van de producent in de Europese Unie of importeur in de Europese Unie.

Artikel 7

- 1.** Op een verpakkingseenheid en een eventuele buitenverpakking is, indien van toepassing, een lijst van alle ingrediënten van het product naar afnemend gewicht aangebracht, alsmede een vermelding van het nicotinegehalte van het product in mg per ml en het nummer van de partij.
- 2.** Voor zover de aanbeveling om een product buiten bereik van kinderen te houden niet verplicht is op grond van verordening (EG) nr. 1272/2008, bevat een verpakkingseenheid en een eventuele buitenverpakking in aanvulling op deze verordening de voornoemde aanbeveling.
- 3.** Een verpakkingseenheid en een eventuele buitenverpakking bevatten geen enkel element of kenmerk dat:
  - a.** een elektronische sigaret of navulverpakking aanprijst of het gebruik ervan aanmoedigt door een verkeerde indruk te wekken over de kenmerken, gevolgen voor de gezondheid, risico's of emissies van de elektronische sigaret;
  - b.** de suggestie wekt dat een bepaalde elektronische sigaret of navulverpakking minder schadelijk is dan een andere, of gericht is op het verminderen van het effect van bepaalde schadelijke bestanddelen van damp, of activerende, energetische, genezende, verjongende, natuurlijke of biologische eigenschappen bezit of andere positieve gevolgen heeft voor de gezondheid of levensstijl; en
  - c.** de suggestie wekt dat een elektronische sigaret of een navulverpakking een levensmiddel of een cosmetisch product is.

Artikel 8

- 1.** Op een verpakkingseenheid en een eventuele buitenverpakking wordt, indien van toepassing, de volgende waarschuwing aangebracht: "Dit product bevat de zeer verslavende stof nicotine. Het gebruik ervan wordt afgeraden voor niet-rokers".
- 2.** De waarschuwing, genoemd in het eerste lid:
  - a.** loopt evenwijdig met de hoofdtekst op het voor de waarschuwing bestemde oppervlak;
  - b.** wordt aangebracht op de twee grootste oppervlakken van de verpakkingseenheid en van elke buitenverpakking;

- c. beslaat 30% van het oppervlak van de verpakkingseenheid en van elke buitenverpakking;
- d. wordt aangebracht in zwarte, vetgedrukte Helvetica-letters op een witte achtergrond, met een zodanige puntgrootte dat de tekst een zo groot mogelijk deel van de daarvoor bestemde ruimte beslaat, zonder aan leesbaarheid in te boeten; en
- e. wordt gecentreerd gedrukt op het voor de waarschuwing bestemde oppervlak en, op balkvormige verpakkingseenheden en buitenverpakkingen, evenwijdig met de zijrand van de verpakkingseenheid of van de buitenverpakking.

Artikel 9

- 1 Het is een ieder verboden om in de uitoefening van beroep of bedrijf een elektronische sigaret of een navulverpakking aan te prijzen via enig op het publiek gericht reclamemedium anders dan met gebruikmaking van de waarschuwing, genoemd in artikel 8, eerste lid.
- 2 Het is een ieder verboden om in de uitoefening van beroep of bedrijf een elektronische sigaret of een navulverpakking aan te prijzen via enig op het publiek gericht reclamemedium en terwijl daarbij de indruk wordt gewekt dat:
  - a. het product zonder schadelijke gevolgen gebruikt kan worden; of
  - b. het product kan helpen bij het stoppen met roken van tabaksproducten.

Artikel 10

Met een elektronische sigaret en navulverpakking als bedoeld in dit besluit wordt gelijkgesteld een elektronische sigaret of navulverpakking die rechtmatig is vervaardigd of in de handel is gebracht in een andere lidstaat van de Europese Unie of in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een tot een douane-unie strekkend Verdrag, dan wel rechtmatig is vervaardigd in een staat die partij is bij een tot een vrijhandelszone strekkend Verdrag dat Nederland bindt, en die voldoet aan eisen die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met nationale eisen wordt nagestreefd.

Artikel 11

De bijlage bij het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten wordt als volgt gewijzigd:

1. In het onderdeel *Inhoud* wordt na rubriek C-45 een rubriek ingevoegd, luidende:

C-46	Tijdelijk warenwetbesluit elektronische sigaret
------	---

2. In de tabel met de kolommen "Omschrijving van de overtreding" en "Boetebedrag per categorie" wordt na rubriek C-45.2.2 de volgende rubrieken met bijbehorende vermeldingen ingevoegd:

C-46	Tijdelijk warenwetbesluit elektronische sigaret		
C-46.1.1	Artikel 2 j° artikel 3, lid 1	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.1.2	Artikel 2 j° artikel 3, lid 2	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.1.3	Artikel 2 j° artikel 3, lid 3	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.1.4	Artikel 2 j° artikel 4, lid 1	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.1.5	Artikel 2 j° artikel 4, lid 2	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.1.6	Artikel 2 j° artikel 4, lid 3	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.2.1.1	Artikel 2 j° artikel 5, lid 1, onder a	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.2.1.2	Artikel 2 j° artikel 5, lid 1, onder b	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.2.1.3	Artikel 2 j° artikel 5, lid 1, onder c	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.2.1.4	Artikel 2 j° artikel 5, lid 1, onder d	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.2.2.1	Artikel 2 j° artikel 5, lid 2, onder a	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.2.2.2	Artikel 2 j° artikel 5, lid 2, onder b	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.2.2.3	Artikel 2 j° artikel 5, lid 2, onder c	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.2.2.4	Artikel 2 j° artikel 5, lid 2, onder d	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.2.2.5	Artikel 2 j° artikel 5, lid 2, onder e	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.3.1	Artikel 2 j° artikel 6, onder a	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.3.2	Artikel 2 j° artikel 6, onder b	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.3.3	Artikel 2 j° artikel 6, onder c	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.3.4	Artikel 2 j° artikel 6, onder d	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.3.5	Artikel 2 j° artikel 6, onder e	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.4.1	Artikel 2 j° artikel 7, lid 1	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.4.2	Artikel 2 j° artikel 7, lid 2	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.4.3.1	Artikel 2 j° artikel 7, lid 3, onder a	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.4.3.2	Artikel 2 j° artikel 7, lid 3, onder b	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.4.3.3	Artikel 2 j° artikel 7, lid 3, onder c	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.5.1	Artikel 2 j° artikel 8, lid 1	€ 525,-	€ 1050,-

C-46.5.2.1	Artikel 2 j° artikel 8, lid 2, onder a	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.5.2.2	Artikel 2 j° artikel 8, lid 2, onder b	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.5.2.3	Artikel 2 j° artikel 8, lid 2, onder c	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.5.2.4	Artikel 2 j° artikel 8, lid 2, onder d	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.5.2.5	Artikel 2 j° artikel 8, lid 2, onder e	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.6.1	Artikel 2 j° artikel 9, lid 1	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.6.2	Artikel 2 j° artikel 9, lid 2, onder a	€ 525,-	€ 1050,-
C-46.6.3	Artikel 2 j° artikel 9, lid 2, onder b	€ 525,-	€ 1050,-

Artikel 12

1. Een elektronische sigaret en een navulverpakking waarvan de buitenverpakking of de verpakkingseenheid niet voldoet aan de artikelen 6 en 7 mag tot zes maanden na inwerkingtreding van dit besluit in de handel worden gebracht.
2. Een elektronische sigaret en een navulverpakking waarvan de buitenverpakking of de verpakkingseenheid niet voldoet aan artikel 8 mag tot drie maanden na inwerkingtreding van dit besluit in de handel worden gebracht.

Artikel 13

Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag van de derde kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het is geplaatst.

Artikel 14

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijk warenwetbesluit elektronische sigaret.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

Nota van toelichting

Algemeen

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is beleidsmatig verantwoordelijk voor de veiligheid van consumentenartikelen. De veiligheid van elektronische sigaretten (hierna: e-sigaretten) en navulverpakkingen valt binnen dit beleidsterrein. Het is in het algemeen gebruikelijk dat algemene maatregelen van bestuur op grond van de Warenwet wordt opgesteld onder verantwoordelijkheid van de minister. Aangezien het onderwerp van dit besluit voornamelijk ziet op gezondheidsbevordering en leefstijl, waaronder het gebruik van tabaksproducten, is voor dit besluit ondergetekende eerstverantwoordelijk.

Een e-sigaret is een product waarmee nicotinehoudende damp kan worden geconsumeerd. De e-sigaret is al langere tijd op de markt in Nederland, maar werd in eerste instantie in Nederland aangemerkt als geneesmiddel in de zin van artikel 1 van de Geneesmiddelenwet. Dit beleid is echter gewijzigd naar aanleiding van een arrest van het Haagse gerechtshof van 26 juni 2012 met betrekking tot de e-sigaretten van een specifieke fabrikant. Volgens het Hof was onvoldoende gemotiveerd waarom de e-sigaretten van deze fabrikant als geneesmiddel in de zin van de Geneesmiddelenwet dienen te worden aangemerkt.¹ Naar aanleiding van deze uitspraak is in de tweede helft van 2012 besloten de e-sigaret aan te merken als een waar in de zin van de Warenwet. Inmiddels heeft de e-sigaret een opmars gemaakt als consumentenproduct. In 2013 gebruikte 3% van de Nederlandse bevolking wel eens een e-sigaret, in 2012 was dit nog 1%.²

Signalen over het toenemende gebruik van de e-sigaret en vragen over de veiligheid van de e-sigaret en navulverpakkingen zijn voor de staatssecretaris van Volksgezondheid Welzijn en Sport aanleiding geweest om de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (hierna: NVWA) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (hierna: RIVM) te vragen een signaaladvies over de veiligheid van deze producten op te stellen. De NVWA heeft op 28 november 2013 de resultaten van dit onderzoek gepubliceerd, bestaande uit een risicobeoordeling van de NVWA en een factsheet van het RIVM.^{3,4}

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit de beide rapporten, in relatie tot de veiligheid van de producten, zijn als volgt:

- De NVWA concludeert dat er mogelijk een risico bestaat op nicotinevergiftigingen bij navulverpakkingen die grote hoeveelheden nicotine kunnen bevatten. Daarom doet de NVWA de aanbeveling om eisen te stellen aan navulverpakkingen.
- De NVWA concludeert verder dat de reclame voor de e-sigaret zich vooral op de positieve eigenschappen van het product richt terwijl negatieve aspecten onderbelicht blijven. Daarom is het volgens de NVWA van belang om de consument te informeren over de nadelige eigenschappen van de e-sigaret en de navulverpakkingen.

¹ Gerechtshof 's-Gravenhage, 26 juni 2012, JGR 2012,32.

² Continu Onderzoek Rookgewoonten 2013 en 2012.

³ Brief van Staatssecretaris van VWS van 28 november 2013 aan de Tweede Kamer over het onderzoek van NVWA en RIVM naar de e-sigaret, Kamerstuk 32 793, nr. 111.

⁴ NVWA Risicobeoordeling 'Signaaladvies gebruik e-sigaret' van 18 november 2013. Beschikbaar via www.nvwa.nl en www.tabakinfo.nl.

- Daarnaast adviseert de NVWA om de hoeveelheden schadelijke verontreinigingen in e-sigaretten zo laag mogelijk te houden.
- Ten slotte raadt de NVWA zwangere vrouwen af om e-sigaretten met nicotine te gebruiken omdat nicotine de ongeboren vrucht kan schaden.
- Het RIVM geeft aan dat niet alle in advertenties gebruikte beweringen over de gezondheidseffecten van e-sigaretten waar zijn.
- Daarnaast geeft het RIVM aan dat op de verpakking belangrijke informatie kan ontbreken over de nicotineresterkte, het juiste gebruik en de gevaren van de e-sigaret.
- Ten slotte is er volgens het RIVM onvoldoende onderzoek beschikbaar om te stellen dat e-sigaretten veilig zijn en bovendien bestaan er zorgen over verschillende aspecten van de kwaliteit, verkoop en aanpak.

Vanwege de conclusies uit dit onderzoek is overgegaan tot het opstellen van dit besluit om daarmee op het gebied van de veiligheid van de e-sigaret regels te stellen. Tevens wordt door middel van de voorschriften van dit besluit informatie verschaft aan de consument over de eigenschappen van de e-sigaret.

Europees-rechtelijke aspecten

Dit besluit wordt genomen vooruitlopend op de implementatie van Richtlijn 2014/40/EU⁵ (hierna: herziene Tabaksproductenrichtlijn). Implementatie van deze richtlijn wordt verwacht in de eerste helft van 2016. In de herziene Tabaksproductenrichtlijn worden voor het eerst ook bepaalde aan tabak verwante producten gereguleerd, waaronder de e-sigaret. Artikel 20 van de herziene Tabaksproductenrichtlijn geeft regels met betrekking tot de e-sigaret.

Uitgangspunt bij het vormgeven van dit besluit is het voorkomen van nationale koppen bij de implementatie van Europese wet- en regelgeving. In voorliggend besluit worden daarom geen aanvullende eisen gesteld ten opzichte van hetgeen in de herziene Tabaksproductenrichtlijn zal worden geregeld. Het besluit wordt ingetrokken zodra de herziene Tabaksproductenrichtlijn in 2016 wordt geïmplementeerd.

Dit besluit bevat technische voorschriften die een beperking vormen op het vrij verkeer van goederen. Deze voorschriften zijn gerechtvaardigd vanwege het belang van de bescherming van de volksgezondheid. De eisen zijn non-discriminatoir omdat ze gelden voor alle e-sigaretten en navulverpakkingen onafhankelijk van waar ze zijn geproduceerd. De eisen zijn ook noodzakelijk om te voorkomen dat mensen en met name kleine kinderen, een nicotinevergiftiging oplopen en om te voorkomen dat mensen via de e-sigaret verslaafd raken aan nicotine. Daarnaast zijn de eisen noodzakelijk om te verzekeren dat consumenten goed worden voorgelicht over de risico's van het product. Bovendien worden bepaalde additieven verboden omdat deze het product extra schadelijk maken of minder schadelijk laten lijken. De beperkingen zijn ook proportioneel: niet de gehele verkoop van e-sigaretten en navulverpakkingen wordt verboden; er worden slechts technische voorschriften aan gesteld die de volksgezondheid beschermen. Voor de inhoud van de technische voorschriften is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de voorschriften die volgen uit de herziene Tabaksproductenrichtlijn. Voor het overzicht is daarom, hoewel hier geen sprake is van implementatie, aan het eind van de toelichting een transponeringstabel

⁵ Richtlijn 2014/40/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de productie, de presentatie en de verkoop van tabaks- en aanverwante producten en tot intrekking van Richtlijn 2001/37/EG (PbEU 2014, L 127).

opgenomen.

Op sommige punten is het niet mogelijk gebleken om aan te sluiten bij de richtlijn omdat de Warenwet hiervoor onvoldoende grondslagen biedt. Zo geeft de Warenwet geen grondslag voor het stellen van een leeftijdsgrens ten aanzien van de verkoop van e-sigaretten, waarvoor de herziene Tabaksproductenrichtlijn wel ruimte laat. Een dergelijke leeftijdsgrens wordt dan ook niet in dit besluit opgenomen. Te zijner tijd zal de Tabaksproductenrichtlijn worden geïmplementeerd in de Tabakswet, daarbij kan dan ook een leeftijdsgrens worden opgenomen. Dit besluit zal dan worden ingetrokken en is dus van tijdelijke aard.

Voor de reikwijdte van dit besluit is aansluiting gezocht bij de definitie van e-sigaret in de herziene Tabaksproductenrichtlijn en die definitie is zoveel mogelijk overgenomen in dit besluit. Dit betekent dat het besluit alleen betrekking heeft op e-sigaretten die kunnen worden gebruikt voor de consumptie van nicotinehoudende damp. E-sigaretten in de vorm van een wegwerpproduct waarin vloeistof zit zonder nicotine (zoals de zogenoemde shisha-pennen) worden hiermee dus niet gereguleerd. Over een risicobeoordeling van de shisha-pen door het RIVM is de Tweede Kamer op 3 juli 2013 geïnformeerd.⁶ Vooralsnog geven de gevaarseigenschappen in combinatie met de gebruiksgegevens van dit product geen aanleiding tot het nemen van maatregelen.

Naast e-sigaretten met nicotinehoudende vloeistof in de vorm van een wegwerpproduct richten de regels in dit besluit zich ook tot e-sigaretten die herlaadbaar zijn met een patroon of die hervulbaar zijn via een navulreservoir. De regels richten zich ook op de patronen en de navulverpakkingen. Andere vormen van nicotinehoudende e-sigaretten zijn niet toegestaan.

Met betrekking tot de regels omtrent reclame wordt hier opgemerkt dat de Warenwet geen grondslag biedt voor de vergaande maatregelen die de herziene Tabaksproductenrichtlijn hiervoor eist. Er is daarom gekozen om de waarschuwingszin die verplicht wordt op de verpakkingen van e-sigaretten en op navulverpakkingen (Dit product bevat de zeer verslavende stof nicotine. Het gebruik ervan wordt afgeraden voor niet-rokers) ook te verplichten bij reclame-uitingen voor deze producten.

Het ontwerp-besluit is voorgelegd aan de deelnemers aan het Regulier Overleg Warenwet (ROW)⁷. Aanbieders van e-sigaretten konden zich over het algemeen goed vinden in voorliggend besluit. Men vindt het van belang om regels op te stellen die de doorontwikkeling van de e-sigaret stimuleren tot een product dat zo veilig en betrouwbaar mogelijk is voor de gebruiker. Naar aanleiding van suggesties van het bedrijfsleven zijn bepaalde formuleringen aangepast. Zo is in de artikelsgewijze toelichting toegevoegd dat met 'zuivere ingrediënten' in artikel 5, eerste lid, onder c wordt bedoeld dat deze ingrediënten vrij zijn van onnodig vervuilende elementen en geschikt zijn voor consumptie. Dat biedt aanbieders meer duidelijkheid over hetgeen van hen verwacht wordt. Naar aanleiding van het overleg zijn voorts de artikelen 3, tweede lid, 4, eerste en derde lid, 7, eerste lid, en 8, eerste lid, aangepast. Deze aanpassingen betreffen vooral verduidelijkingen. Ook is het ontwerp-besluit voorgelegd aan het Trimbos-instituut en de Alliantie

⁶ Brief van Staatssecretaris van VWS van 3 juli 2013 over de risicobeoordeling van het RIVM over de shisha-pen, Kamerstukken II 2012/13, 32 793, nr. 100.

⁷ Aan het ROW nemen vertegenwoordigers deel van ondernemers (industrie en handel), van consumenten, van ministeries (met name van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, en van Economische Zaken) en van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Nederland Rookvrij. De wijziging van artikel 6, onder b, betreft de toevoeging van enkele risicogroepen op aangeven van het Trimbos-instituut en de Alliantie Nederland Rookvrij. Tevens is de artikelgewijze toelichting op veel punten uitgebreid, bijvoorbeeld over de reikwijdte van dit besluit. Ten slotte hebben de ondernemers aangegeven graag meer tijd te willen voor de inwerkingtreding van dit besluit. Hieraan is geen gehoor gegeven omdat de ondernemers door het ROW in grote lijnen al tijdig op de hoogte zijn gebracht van de regelgeving die op hun producten van toepassing zal worden.

Het ontwerp-besluit is op [datum notificatie] ingevolge artikel 8, eerste lid, van richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften voorgelegd aan de Commissie. Naar aanleiding van de reacties van [betrokkenen] wordt het volgende opgemerkt...

Voorts is het ontwerp-besluit op [datum notificatie] ingevolge artikel 2, negende lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994, 235), voorgelegd aan het Secretariaat van de Wereldhandelsorganisatie. Naar aanleiding van de reacties van [betrokkenen] wordt het volgende opgemerkt...

Gevolgen voor regeldruk

Onderhavig besluit heeft gevolgen voor zowel de incidentele als structurele regeldruk. Zo dienen producenten en importeurs eenmalig kennis te nemen van (wijzigingen in) regelgeving, moet de consument via een op te stellen en bij te voegen bijsluiter worden geïnformeerd over het product en zullen producten moeten worden voorzien van specifieke aanduidingen.

De richtlijn kent op onderdelen ook specifieke vereisten rondom de toegestane hoeveelheden en samenstelling. Bij het inzichtelijk maken van de effecten voor regeldruk wordt ervan uitgegaan dat producenten nu al kunnen voldoen aan deze vereisten. Er wordt niet specifiek op het naleven van deze vereisten toegezien. Handhaving geschiedt door middel van steekproefsgewijze toetsing van eindproducten in plaats van door structurele controle van het productieproces. Hiermee worden onnodige toezichtslasten zoveel mogelijk voorkomen.

Bovenstaande leidt tot de volgende kosten voor regeldruk:

	Handeling	Wie	Tijd	Kosten (uurloon)	Q	Totaal
Eenmalig	Kennisnemen regelgeving	Producenten	4 uur	€ 37	30	€ 4.440
Structureel	Aanbrengen van specifieke(re) aanduidingen op producten en	Producenten		€ 0,01	3.072.638	€ 30.726
	Opstellen en bijvoegen van een bijsluiter	Producenten		€ 0,05	3.072.638	€153.632

De totale structurele inhoudelijke nalevingskosten zijn €184.358.

Artikelgewijs

Artikel 1

De definities zijn overgenomen uit de herziene Tabaksproductenrichtlijn en indien nodig aangepast aan het feit dat dit besluit alleen de e-sigaret en de navulverpakking betreft.

Uit de definitie van e-sigaret en navulverpakking volgt dat dit besluit alleen van toepassing is op e-sigaretten en navulverpakkingen die nicotine kunnen bevatten. Het besluit is dus niet van toepassing op wegwerpproducten met nicotinevrije vloeistof. Het besluit is daarentegen wel van toepassing op een navulbare e-sigaret, die doorgaans zonder vloeistof in de handel wordt gebracht, aangezien deze kan worden gevuld met nicotinehoudende vloeistof. Losse onderdelen van de e-sigaret vallen ook onder de reikwijdte van dit besluit als deze kenmerkend zijn voor een e-sigaret. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan een mondstuk, reservoir, patroon en het apparaat zonder patroon of reservoir, waaronder het verwarmingselement of de verdamer. Het moet duidelijk zijn dat deze onderdelen in combinatie met elkaar als e-sigaret gebruikt zullen worden.

Onder de definitie van e-sigaret (artikel 1, onder b) valt ook de nicotinehoudende patroon waarmee bepaalde e-sigaretten herlaadbaar zijn. Patronen mogen enkel geschikt zijn voor eenmalig gebruik (zie artikel 4, eerste lid, onder a), zij mogen dus niet navulbaar zijn.

Bij een navulverpakking (artikel 1, onder c) moet gedacht worden aan een flesje met daarin nicotinehoudende vloeistof en met daaraan een speciale opening waarmee de navulbare e-sigaret zonder lekken kan worden nagevuld (zie artikel 3, tweede lid). Waar het woord 'reservoir' wordt gebruikt, wordt bedoeld op het reservoir van een wegwerpbare e-sigaret en het reservoir van een navulbare e-sigaret, tenzij anders vermeld. Met het woord 'navulreservoir' wordt specifiek het reservoir van een navulbare e-sigaret bedoeld.

Met betrekking tot het begrip 'in de handel brengen' is van belang dat dit begrip ook betrekking heeft op verkoop op afstand. In geval van grensoverschrijdende verkoop op afstand geldt dat de e-sigaret in Nederland in de handel is gebracht als de consument zich in Nederland bevindt. Dit betekent dat e-sigaretten die niet voldoen aan de eisen van dit besluit en voor een consument bestemd zijn, daar niet terecht mogen komen.

Voor de definitie van kinderveilige sluiting wordt verwezen naar de bepalingen die verordening (EG) nr. 1272/2008⁸ daarvoor geeft.

Artikel 2

Artikel 2 bevat het verbod om e-sigaretten en navulverpakkingen in de handel te brengen als ze niet voldoen aan de eisen die in dit besluit aan e-sigaretten en navulverpakkingen zijn gesteld. Dit verbod geldt onverminderd hetgeen is bepaald bij en krachtens de Wet milieubeheer en hetgeen elders bij of krachtens de Warenwet is bepaald. Hierbij moet vooral worden gedacht aan hetgeen is bepaald ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1272/2008 en Verordening (EG) nr.

⁸ Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PbEU 2008, L 353).

1907/2006⁹. Deze verordeningen bevatten regels met betrekking tot chemische stoffen en mengsels.

Het verbod om e-sigaretten in de handel te brengen als niet aan de eisen is voldaan, geldt niet voor e-sigaretten waarop de Geneesmiddelenwet of de Wet op de medische hulpmiddelen van toepassing is. Deze uitzondering volgt ook uit de herziene Tabaksproductenrichtlijn. Het is noodzakelijk zowel de Geneesmiddelenwet als de Wet op de medische hulpmiddelen op te nemen omdat een e-sigaret met nicotinehoudende vloeistof in de vorm van een wegwerpproduct of de nicotinehoudende vloeistof zelf, een geneesmiddel kan zijn en het mechanisme van een e-sigaret zonder vloeistof een medisch hulpmiddel kan zijn.

Artikel 3, eerste en tweede lid

Artikel 3 bevat eisen met betrekking tot de veiligheid van de e-sigaret. In het eerste lid wordt bepaald dat een e-sigaret slechts in de handel mag worden gebracht als ze bestemd zijn om te worden weggeworpen, of middels een navulverpakking en een navulreservoir navulbaar zijn, of herlaadbaar zijn met een patroon voor eenmalig gebruik. Dit verbod volgt uit de herziene Tabaksproductenrichtlijn (artikel 2, zestiende lid, en artikel 20, derde lid, onder a) en is opgenomen om te voorkomen dat er vormen van e-sigaretten in de handel worden gebracht waarbij bij het opstellen van dit besluit en de herziene Tabaksproductenrichtlijn geen rekening is gehouden en die daardoor niet aan bepaalde vereisten van dit besluit hoeven te voldoen. Deze nieuwe vormen kunnen in significante mate verschillen van de in artikel 3 toegelaten vormen waardoor de gevaareigenschappen kunnen veranderen. Hierbij kan gedacht worden aan e-sigaretten zonder reservoir of patroon waarbij de vloeistof op andere wijze op het verwarmingselement wordt gebracht.

De afgifte van de nicotinedosis is vooral afhankelijk van het apparaat, de vloeistof, de wijze waarop de consument het apparaat gebruikt en indien van toepassing hoe de consument het apparaat heeft afgesteld. Het tweede lid van artikel 3 ziet erop dat wanneer een consument eenzelfde merk en type product koopt en dit op dezelfde manier gebruikt, de wijze van nicotineafgifte vergelijkbaar is. Daarmee is de nicotineafgifte van het product ook voorspelbaar voor de consument bij een eventuele volgende aanschaf.

Artikel 3, derde lid

Het zesde lid van artikel 3 bepaalt dat een navulreservoir van een navulbare e-sigaret een volume heeft van ten hoogste 2 ml. Dit wordt bepaald in aanvulling op hetgeen in artikel 4, eerste lid, onder a, is bepaald over het volume van een patroon en het reservoir in een e-sigaret in de vorm van een wegwerpproduct. Het maximumvolume is voor die onderdelen ook 2 ml. Deze bepaling volgt uit artikel 20, derde lid, onder a, van de herziene Tabaksproductenrichtlijn, waarin wordt bepaald dat reservoirs ten hoogste een volume mogen hebben van 2 ml. In deze bepaling wordt geen onderscheid gemaakt tussen reservoirs van e-sigaretten als wegwerpproduct en navulreservoirs van navulbare e-sigaretten.

⁹ Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PbEU 2007, L 336).

Artikel 4, eerste lid en derde lid

Artikel 4, eerste lid ziet erop dat de nicotinehoudende vloeistof niet lekt uit de e-sigaret of navulverpakking en dat er maatregelen zijn genomen om te voorkomen dat de vloeistof door breken vrij komt. Bovendien moeten e-sigaretten en navulverpakkingen kindveilig zijn. Wat betreft kinderveilige sluitingen van navulverpakkingen is deze eis uitgewerkt in het tweede lid. Tevens wordt de mogelijkheid opgenomen om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen over de kindveiligheid. Van deze mogelijkheid zal gebruik worden gemaakt indien er vanuit de Europese Unie nadere voorschriften komen of uit de praktijk blijkt dat verdere invulling van dit begrip noodzakelijk is.

Verder wordt verplicht dat navulbare e-sigaretten beschikken over een mechanisme dat lekvrij navullen mogelijk maakt. Deze bepaling beoogt onnodige blootstelling aan nicotinehoudende vloeistof te voorkomen. In de herziene Tabaksproductenrichtlijn is opgenomen dat door middel van uitvoeringshandelingen technische voorschriften zullen worden vastgesteld voor het navulmechanisme. Bij de implementatie van de Tabaksproductenrichtlijn zullen deze, indien beschikbaar, worden meegenomen.

Artikel 4, tweede lid

In artikel 4, tweede lid, wordt bepaald dat navulverpakkingen een kinderveilige sluiting moeten hebben als dit niet al op grond van Verordening 1272/2008 verplicht is. De herziene Tabaksproductenrichtlijn bepaalt dat e-sigaretten en navulverpakkingen (zonder uitzondering) kindveilig moeten zijn. Dit is opgenomen in overweging 40 en artikel 20, derde lid, onder g, van de herziene Tabaksproductenrichtlijn. Een kinderveilige sluiting is daar onderdeel van. De aanvulling van de eisen van Verordening 1272/2008 is daarop gebaseerd.

Artikel 5, eerste lid

In de onderdelen a en b van artikel 5, eerste lid, zijn normen opgenomen voor de hoeveelheid vloeistof die maximaal in een e-sigaret en een navulverpakking aanwezig mag zijn. Een navulverpakking mag niet meer dan 10 milliliter nicotinehoudende vloeistof bevatten. Een wegwerpbare e-sigaret of een patroon waarmee de e-sigaret kan worden herladen, mag niet meer dan 2 ml nicotinehoudende vloeistof bevatten. Tevens wordt geregeld dat nicotinehoudende vloeistof niet meer dan 20 mg nicotine per ml mag bevatten.

In onderdeel c wordt bepaald dat in de nicotinehoudende vloeistof uitsluitend zuivere ingrediënten worden gebruikt. Deze ingrediënten zijn vrij van onnodig vervuilende elementen en zijn geschikt voor consumptie. Onderdeel d bevat een verbod op ingrediënten die in verhitte of onverhitte toestand gevaarlijk zijn voor de gezondheid van de mens. Deze bepaling ziet erop dat er geen nicotinehoudende vloeistof op de markt wordt gebracht die de gezondheid van de mens in gevaar kan brengen doordat het ingrediënten, anders dan nicotine, bevat in een concentratie die schadelijk kan zijn voor mensen.

Artikel 5, tweede lid

Het tweede lid beperkt het gebruik van additieven in nicotinehoudende vloeistof. In de onderdelen a en b is een verbod opgenomen op het gebruik van additieven die de indruk wekken dat de e-sigaret gezondheidsvoordelen oplevert, zoals vitaminen, of meer energie en vitaliteit geeft, zoals cafeïne. Deze additieven

verminderen echter niet de gevaareigenschappen van de e-sigaret. Het toevoegen van deze stoffen wekt de onjuiste indruk dat dit wel het geval is.

Onderdeel c betreft additieven die emissies kleuren. Hiermee wordt bedoeld dat de damp van e-sigaretten een andere kleur wordt gegeven. Bij sigaretten gebeurt dit bijvoorbeeld door de rook lichter te kleuren. Dergelijke door additieven gekleurde emissies kunnen de indruk wekken dat het gebruik van de e-sigaret minder schadelijk is.

In onderdeel d gaat het om additieven die de inhalatie of opname van nicotine faciliteren. De versterkte inhalatie of opname van nicotine kan de schadelijke effecten van het gebruik van een e-sigaret vergroten. Daarom worden deze additieven verboden. Dit verbod geldt niet voor de hoofdbestanddelen van de nicotinehoudende vloeistof, zoals propyleenglycol en glycerol, die als dragerstof fungeren voor nicotine en smaakstoffen.

Additieven die in onverhitte vorm kankerverwekkend, mutageen of reprotoxisch zijn, zijn ook verboden (onderdeel e).

Artikel 6

In artikel 6 wordt verplicht gesteld dat de verpakking van e-sigaretten en navulverpakkingen een bijsluiter bevat met daarin informatie over het gebruik en opslag van het product, informatie over mogelijk schadelijke effecten, verslavende werking en toxiciteit en contactgegevens van de producent in de Europese Unie of, indien het product buiten de Europese Unie is geproduceerd, de contactgegevens van de importeur in de Europese Unie. Wat betreft de aanwijzingen voor het gebruik, moet het, indien van toepassing, onder andere gaan over hoe de afstelling van het verwarmingselement de nicotineafgifte beïnvloedt.

Verder bevat de bijsluiter een aantal waarschuwingen. Ten eerste wordt vermeld dat gebruik van het product wordt afgeraden voor jongeren en niet-rokers. De schadelijke effecten van nicotine zijn groter voor jongeren. En niet-rokers kunnen door gebruik van het product verslaafd raken aan nicotine. Verder worden de volgende risicogroepen extra gewaarschuwd in de bijsluiter: zwangeren, vrouwen die borstvoeding geven en personen met een aandoening aan de longen, hart- en vaatziekten en kanker. Deze groepen zijn gekozen op basis van de factsheet van het Trimbos-instituut¹⁰ en het farmacotherapeutisch kompas van het Zorginstituut Nederland.¹¹

Artikel 7

Artikel 7, eerste lid, bevat vermeldingen die verplicht zijn op de verpakking van e-sigaretten en navulverpakkingen. Het gaat hierbij om een lijst van ingrediënten, het nicotinegehalte en het nummer van de partij. De verplichte informatie over ingrediënten en nicotinegehalte is vanzelfsprekend niet van toepassing op navulbare e-sigaretten die zonder nicotinehoudende vloeistof in de handel worden gebracht. Artikel 20, vierde lid, onder b, sub i, van de herziene Tabaksproductenrichtlijn verplicht ook tot vermelding van nicotineafgifte per dosis. Deze verplichting is niet overgenomen omdat dit nauw samenhangt met de kennisgevingsprocedure van artikel 20, tweede lid, van de richtlijn. Onderdeel d

¹⁰ Nationaal expertisecentrum tabaksonthouding, onderdeel van het Trimbos-instituut, *Factsheet elektronische sigaretten (e-sigaretten)*, april 2014, raadplegen via www.trimbos.nl/webwinkel.

¹¹ www.farmacotherapeutischkompas.nl.

van deze bepaling verplicht tot het verstrekken van informatie over de nicotinedosering bij gebruik onder normale omstandigheden. Doordat deze kennisgevingsprocedure nog niet wordt ingevoerd kan aan deze gegevens niet worden getoetst.

Daarnaast moet op de verpakking de aanbeveling staan dat het product buiten het gebruik van kinderen bewaard moet worden. De verplichte vermelding van deze aanbeveling geldt in aanvulling op hetgeen is bepaald in verordening (EG) nr. 1272/2008. De aanvulling van de eisen uit deze verordening is gebaseerd op de verplichting uit overweging 40 en artikel 20, vierde lid, onder b, onderdeel i, van de herziene Tabaksproductenrichtlijn. Deze vermeldingen worden verplicht ten behoeve van de duidelijkheid voor afnemers van e-sigaretten.

In artikel 7, tweede lid, wordt vermeld welke elementen of kenmerken een verpakking van een e-sigaret of navulverpakking niet mag bevatten. Het gaat hierbij om kenmerken en elementen die een verkeerde indruk wekken over gezondheidseffecten, risico's, schadelijkheid en emissies van de e-sigaret. Verder mag op de verpakking niet de suggestie worden gewekt dat de e-sigaret een cosmetisch product of een levensmiddel is. Ook dit heeft te maken met het feit dat daarmee de onjuiste indruk kan worden gewekt dat een e-sigaret zonder schadelijke gevolgen kan worden gebruikt.

Artikel 8

Artikel 8 bepaalt dat alle verpakkingen van e-sigaretten en navulverpakkingen de waarschuwingstekst: "Dit product bevat de zeer verslavende stof nicotine. Het gebruik ervan wordt afgeraden voor niet-rokers" moeten bevatten. Deze verplichting geldt niet voor navulbare e-sigaretten die in de handel worden gebracht zonder nicotinehoudende vloeistof. Uit de definitie van buitenverpakking (artikel 1, onder g) volgt dat deze waarschuwing niet op de cellofaanverpakking wordt vermeld. De grootte en opmaak van de waarschuwingstekst worden bepaald in het tweede lid. Deze vereisten zijn vergelijkbaar met de eisen die gelden voor waarschuwingsteksten op tabaksproducten, zie artikel 4 van het Aanduidingenbesluit tabaksproducten.

Artikel 9

In de herziene Tabaksproductenrichtlijn worden op e-sigaretten en navulverpakkingen dezelfde reclamebeperkingen van toepassing die van toepassing zijn op andere tabaksproducten. De Warenwet bevat geen delegatiegrondslag die deze zeer strikte reclamebeperkingen mogelijk maken. Daarom worden in artikel 9 andere eisen gesteld aan het aanprijzen van een e-sigaret en een navulverpakking. Deze eisen gelden bij het aanprijzen van een e-sigaret en een navulverpakking in de uitoefening van beroep of bedrijf via enig op het publiek gericht reclamemedium. Bij het aanprijzen moet de waarschuwing worden gebruikt die ook op de verpakking vermeld moet staan: "Dit product bevat de zeer verslavende stof nicotine. Het gebruik ervan wordt afgeraden voor niet-rokers". Verder is het verboden om bij het aanprijzen van e-sigaretten of navulverpakkingen de indruk te wekken dat het product zonder schadelijke gevolgen gebruikt kan worden en dat het kan helpen bij het stoppen met roken van tabaksproducten.

Artikel 10

Het vrij verkeer van goederen in de EU brengt mee dat Nederland in beginsel goederen die in een andere lidstaat rechtmatig in de handel zijn gebracht, niet mag weigeren. Nederland mag wel, uit het oogpunt van de bescherming van de volksgezondheid, eisen stellen aan elektronische sigaretten en navulverpakkingen. Het Europese Hof van Justitie heeft echter bepaald dat gelijkwaardige goederen uit andere lidstaten moeten worden toegelaten. Daarom moet is in deze regeling een clause van wederzijdse erkenning opgenomen.

Artikel 11

Artikel 11 wijzigt het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten. Hiermee wordt voorzien in de handhaving van dit besluit. Naast de weg van de bestuurlijke boete staat, via artikel 32, onder a, van de Warenwet, ook de weg van last onder bestuursdwang en last onder dwangsom open.

Artikel 12

Artikel 12 regelt het overgangsrecht. Gezien het grote belang van de gezondheid van mensen gelden voor veiligheidseisen uit de artikelen 3, 4 en 5 geen overgangstermijn. Gezien de ruim twee maanden inwerkingtredingstermijn wordt voorzien dat dit voldoende is voor de markt om zich op de nieuwe eisen aan te passen. Bovendien is de branche door het ROW al tijdig op de hoogte van de komende regelgeving. Voor de eisen aan vermeldingen op de verpakking geldt wel een overgangstermijn. Voor producten die niet voldoen aan de verpakkingseisen van de artikelen 6 en 7 geldt dat zij nog tot zes maanden na inwerkingtreding mogen worden verkocht. Voor de waarschuwingstekst, bedoeld in artikel 8, geldt dat deze drie maanden na inwerkingtreding van dit besluit op de verpakking moet zijn aangebracht. Voor dit vereiste is voor een kortere overgangstermijn gekozen, omdat de waarschuwingstekst eventueel ook met een sticker op bestaande verpakkingen kan worden aangebracht.

Artikel 13

Voor de inwerkingtreding van dit besluit is rekening gehouden met de termijn bepaald in artikel 32b, tweede lid, van de Warenwet. Van de vaste verandermomenten wordt in dit besluit afgeweken vanwege het grote maatschappelijke belang dat gediend is bij spoedige inwerkingtreding. Hoewel de e-sigaret al enige tijd op de markt is, is er sinds kort sprake van een snel groeiende populariteit van dit product. Daarnaast worden er nieuwe vormen van de e-sigaret ontwikkeld waarvan de veiligheid onduidelijk is. Spoedige inwerkingtreding is daarom noodzakelijk.

Transponeringstabel

Hoewel in dit besluit geen sprake is van implementatie, is al wel aangesloten bij de Tabaksproductenrichtlijn. Ter verduidelijking is een transponeringstabel opgenomen.

Tabaksproductenrichtlijn	Tijdelijk warenwetbesluit elektronische sigaret
artikel 2, onder 19	artikel 1, onder a

artikel 2, onder 16	artikel 1, onder b
artikel 2, onder 17	artikel 1, onder c
artikel 2, onder 30	artikel 1, onder d
artikel 2, onder 23	artikel 1, onder e
artikel 2, onder 29	artikel 1, onder f
artikel 2, onder 21	artikel 1, onder g
artikel 2, onder 18	artikel 1, onder h
artikel 2, onder 40	artikel 1, onder i
-	artikel 1, onder j
-	Artikel 1, onder k
artikel 20	artikel 2
artikel 2, onder 21	artikel 3, eerste lid
artikel 20, derde lid, onder f	artikel 3, tweede lid
impliciet in artikel 20, derde lid, onder a en g	artikel 3, derde lid
artikel 20, derde lid, onder g	artikel 4, eerste lid
artikel 20, derde lid, onder g	artikel 4, tweede lid
-	artikel 4, derde lid
artikel 20, derde lid, onder a	artikel 5, eerste lid, onder a
artikel 20, derde lid, onder b	artikel 5, eerste lid, onder b
artikel 20, derde lid, onder d	artikel 5, eerste lid, onder c
artikel 20, derde lid, onder e	artikel 5, eerste lid, onder d
artikel 20, derde lid, onder c, juncto artikel 7, zesde lid	artikel 5, tweede lid
artikel 20, vierde lid, onder a	artikel 6
artikel 20, vierde lid, onder b, onder i	artikel 7, eerste lid
artikel 20, vierde lid, onder b, onder ii, juncto artikel 13, eerste lid	artikel 7, tweede lid
artikel 20, vierde lid, onder b, onder iii	artikel 8, eerste lid
artikel 20, vierde lid, onder c, juncto artikel 12, tweede lid, juncto artikel 9,	artikel 8, tweede lid

vierde lid

De Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

VERENIGING NEDERLANDSE KERFTABAKINDUSTRIE

Tournooiveld 2
2511 CX 's-Gravenhage
Telefoon 070 361 7333
Telefax 070 361 7309
info@kerftabak.nl

Ministerie van Economische Zaken

Ter attentie van 10 2 e

Postbus 20401

2500 EK DEN HAAG

Den Haag, 4 november 2014

Betreft: Afschrift van de brief aan VWS - Europese Tabaksproductenrichtlijn (2014/40/EU) – etiketteringsvereisten shagverpakkingen / uitvoeringshandelingen ex art. 9.6 en 10.4 TPD/ reactie uw brief 8/10/14

Geachte 10 2 e,

Wij sturen u hierbij een afschrift van onze brief die wij heden hebben verstuurd naar uw collega 10 2 e van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Wij hebben haar benaderd inzake de etiketteringsvereisten van shagverpakkingen naar aanleiding van de implementatie van de nieuwe Tabaksproductenrichtlijn (Richtlijn 2014/40/EU; hierna: de Richtlijn) die grote gevolgen heeft voor de Nederlandse (shag) tabaksindustrie.

De Vereniging Nederlandse Kerftabakindustrie (VNK) vertegenwoordigt de Nederlandse shagindustrie die zowel voor de binnenlandse als de buitenlandse shagmarkt produceert. De VNK leden bestaan uit vier shagfabrikanten in Nederland, te weten: Van Nelle Tabak Nederland B.V., Niemeyer B.V., Heupink & Bloemen Tabak B.V. en Landewyck Tabak Holland. Onze bedrijven vertegenwoordigen zo'n 90 % van de shagmarkt in Nederland. Deze brief wordt u toegezonden mede namens onze collega's van de Stichting Sigarettenindustrie en (de niet bij de VNK aangesloten) shagproducenten Japan Tobacco International en Philip Morris Benelux BVBA.

Het dossier omtrent de implementatie van de Richtlijn valt onder de verantwoordelijkheid van uw collega's op VWS. Echter, Nederland is van oudsher een tabaksverwerkend land en de kerftabakindustrie is een voorbeeld van traditionele maakindustrie die nog steeds regionaal voor de nodige werkgelegenheid zorgt. Wij vragen de overheid, in het bijzonder het Ministerie van Economische Zaken, ook rekening te houden met de bedrijfsbelangen van onze sector, bijvoorbeeld waar het gaat om heldere regelgeving en tijdige communicatie. Op dit moment zijn er nog veel onduidelijkheden omtrent de praktische gevolgen van de Richtlijn, terwijl de ingangsdatum zeer spoedig is, namelijk op 20 mei 2016. Voor een specificering van deze problematiek verwijzen wij u naar voornoemd afschrift van onze brief aan uw collega 10 2 e .

Namens de Vereniging Nederlandse Kerftabakindustrie, Japan Tobacco International en Philip Morris Benelux BVBA,

Hoogachtend,

10 2 e

directeur VNK

Bijlagen: -Brief aan 10 2 e , VWS, d.d. 3 november 2014
-ESTA'S Proposed solutions to the RYO-labelling (2014/40/EU)

VERENIGING NEDERLANDSE KERFTABAKINDUSTRIE

Tournooiveld 2
2511 CX 's-Gravenhage
Telefoon 070 361 7333
Telefax 070 361 7309
info@kerftabak.nl

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. de directeur Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie, 10 2 e
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Den Haag, 4 november 2014

Betreft: Europese Tabaksproductenrichtlijn (2014/40/EU) – etiketteringsvereisten
shagverpakkingen / uitvoeringshandelingen ex art. 9.6 en 10.4 TPD/ reactie uw brief 8/10/14

Geachte 10 2 e,

Op 30 september jl. stuurde u een reactie op ons schrijven van 8 augustus jl. In deze brief van 8 augustus gaven wij aan graag in overleg te treden met staatssecretaris Van Rijn inzake de etiketteringsvereisten van shagverpakkingen naar aanleiding van de implementatie van de nieuwe Tabaksproductenrichtlijn (Richtlijn 2014/40/EU; hierna: TPD).

U gaf aan dat de Staatssecretaris dit najaar een brief naar de kamer zal sturen over het implementatietraject van de TPD. Wij kijken daar naar uit. Tegelijkertijd echter permitteren wij ons, vanwege de zeer grote belangen die voor onze industrie hiermee gemoeid zijn, om nogmaals de aandacht van uw ministerie te vragen voor de bijzondere problematiek van de etikettering van shagverpakkingen.

Wij schreven u al dat het aanpassen en vernieuwen van de verpakkinglijnen 18 maanden voorbereiding vragen. Kleinere shagfabrikanten hebben bovendien niet de 'inkoopkracht' van grote multinationale ondernemingen en staan straks, als alle fabrikanten tegelijk nieuwe machines bestelt, achteraan in de rij. Dat betekent dat wij uiterlijk eind december 2014 duidelijkheid nodig hebben.

Echter, amper een maand voor deze deadline, heeft de Europese Commissie nog steeds geen duidelijkheid verschaft over de precieze vereisten. Dit moet gebeuren via zogenaamde uitvoeringshandelingen. De TPD is méér dan 6 maanden geleden gepubliceerd.

Onze Europese koepelfederatie, ESTA, heeft de Commissie op 14 juli jl. al ingelicht over de noodzaak duidelijkheid te verschaffen omtrent de precieze vereisten.

Wij kunnen enkel vaststellen dat wij deze duidelijkheid nog niet hebben mogen ontvangen.

VNK roept de Nederlandse overheid op bij de Europese Commissie aan te dringen zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over de etiketteringseisen.

Het naleven van de nieuwe wetgeving op 20 mei 2016, dat wil zeggen over 19 maanden, is voor onze leden van groot belang. Daartoe hebben wij zelf, samen met de andere Europese shagfabrikanten verenigd in ESTA, oplossingen uitgedacht voor de gezondheidswaarschuwingen op shagverpakkingen. Deze oplossingen voldoen aan alle vereisten van de TPD. We lichten ze hieronder toe, telkens per uitvoeringshandeling.

Gecombineerde Gezondheidswaarschuwing

In onze eerdere brieven hebben wij al gewezen op de problematiek van de gecombineerde gezondheidswaarschuwing (CHW) en de tegenstrijdige en onduidelijke eisen die daarvoor in de TPD zijn opgenomen. De meest gebruikte shagverpakking ("pouch") kan in zijn huidige verschijningsvorm pertinent onmogelijk voldoen aan deze eisen.

De enige mogelijke oplossing is het verlengen van de flap. Daarbij kan de CHW integraal afgedrukt worden ter grootte van 65% van de totale oppervlakte van de voorzijde van de verpakking én zodanig dat ruimte resteert voor de accijnszegel die immers niet over de CHW geplaatst mag worden en die moet scheuren bij opening. Nogmaals, dit is de enige oplossing die voldoet aan alle eisen van de TPD. Voor de precieze beschrijving van de door ons voorgestelde oplossing verwijzen wij u naar de bijlage van deze brief.

- *VNK verzoekt uw ministerie om te bevorderen dat de uitvoeringshandeling, bedoeld in artikel 10.4 TPD, zo snel als maar mogelijk is wordt genomen door de Europese Commissie, ten einde deze technische specificaties voor de lay-out, ontwerp en vorm van de CHWs vast te leggen.*
- *Tevens verzoekt VNK uw ministerie om toe te staan, op grond van artikel 10.1.e.i., dat de CHW op bussen ("composite cans"), net als bij de tijdelijke uitzondering voor sigarettenverpakkingen onder de accijnszegel geplaatst mag worden. Alleen op deze wijze kunnen de fabrikanten voldoen aan de TPD vereisten.*

Algemene Gezondheidswaarschuwing en Informatieboodschap

Zoals hierboven gesteld, heeft de Commissie, meer dan een half jaar na de publicatie van de TPD, nog geen duidelijkheid verschaft over de positie van de algemene gezondheidswaarschuwing (GHW) en de Informatie boodschap (IM) op shag pouches. Zoals u weet heeft een pouch geen onderkant of zijkant die bedrukt kan worden en de voor- en achterzijde worden al in beslag genomen door de CHW. Een uitvoeringshandeling, op grond van artikel 9.6, die de precieze positie aangeeft van de GHW en de IM op shagverpakkingen moet hierover duidelijkheid verschaffen.

Bij uitblijven hiervan, is de shagindustrie na bestudering van de precieze tekst van de TPD én van de technische mogelijkheden van de verpakkinglijnen binnen de bedrijven, tot de conclusie gekomen dat er één oplossing denkbaar is. De enige zichtbare en bedrukbare oppervlakte is de ruimte onder de flap. De binnenkant van de flap bedrukken is financieel en operationeel geen optie, met name niet voor de MKB-bedrijven. In de voornoemde bijlage van deze brief vindt u een nadere uitleg en verbeelding.

- *VNK verzoekt uw ministerie om te bevorderen dat de uitvoeringshandeling, bedoeld in artikel 9.6 TPD, zo snel als maar mogelijk is wordt genomen door de Europese Commissie, ten einde de precieze positie van de GHW en IM te bepalen op de ruimte die onmiddellijk na opening van de flap zichtbaar wordt.*

Samenvattend: de shagindustrie wil tijdig voldoen aan de nieuwe regelgeving maar heeft daarvoor voorbereidingstijd nodig, tijd die verstrijkt door het uitblijven van de noodzakelijke uitvoeringshandelingen. Wij vragen u daarom bij de Commissie aan te dringen op het zo snel mogelijk aannemen van de bedoelde uitvoeringshandelingen.

Bij uw ministerie dringen we aan op een voortvarende en nauwgezette omzetting van de bepalingen in de TPD in Nederlandse wetgeving, zodat wij kunnen verdergaan met onze voorbereiding op basis van de tekst van de TPD.

Vanwege de grote rol die Nederland speelt in de Europese markt als producent van shag leggen wij deze zelfde vraag ook voor aan het ministerie van Economische Zaken.

Deze brief wordt u toegezonden mede namens (de niet bij de VNK aangesloten) shagproducenten Japan Tobacco International (JTI) en Philip Morris Benelux BVBA.

Hoogachtend,

Directeur VNK

Director Corporate Affairs JTI

Director Corporate Affairs, NL
Philip Morris Benelux BVBA

Bijlage: ESTA'S Proposed solutions to the RYO-labelling (2014/40/EU)

ESTA'S PROPOSED SOLUTIONS TO THE LABELLING REQUIREMENTS FOR ROLL-YOUR-OWN TOBACCO (2014/40/EU) October 2014

Introduction

The European Smoking Tobacco Association, ESTA, represents companies that manufacture and sell fine cut tobacco, pipe tobacco, nasal snuff tobacco and traditional chewing tobacco products. ESTA member companies include small and medium sized companies, of which several are family owned and exist for over a century as well as multinational companies. ESTA represents over 90% of the fine cut tobacco market.

The new Tobacco Products Directive 2014/40/EU (the '**Directive**') allows detailed regulation to be delegated to the European Commission through Implementing Acts (IAs). The Directive sets at the same deadline 20 May 2016 for transposition by Member States and - in practice - for manufacturing compliance by industry. ESTA members therefore cannot ensure compliance by starting the work now on adapting the packaging of their products unless the national transposition and future Implementing Acts take into account and do not deviate from these adaptations.

Industry Compliance Deadline

The Directive specifies that the "precise position" for the General Health Warning (GHW) and Information Message (IM) on Roll-Your-Own tobacco (RYO) in pouches shall be determined in an IA (Art. 9.6).

The Directive also mandates the Commission to adopt an IA to define the technical specifications for the "lay-out, design and shape" of the Combined Health Warnings (CHWs) (see Art. 10.4).

The Directive requires that all products manufactured from 20 May 2016 must be compliant with the provisions of the Directive, whilst allowing Member States to permit products manufactured before that date to be placed on the market for (up to) one year.

Accommodating the larger health warnings required by the Directive could require changes to machines in RYO packaging lines. Whereas machine orders take up to 18 months to fill in normal circumstances, on this occasion the lead times will be considerably longer because, as a consequence of the Directive, all manufacturers of RYO will be required to order machines at the same time and therefore constrain capacity at the suppliers.

For these reasons, on 4th July 2014 ESTA asked the Commission that the relevant IAs be adopted without any delay and in any case no later than this autumn. The Commission has, however, indicated that this timetable will not be met.

ESTA member companies need to comply fully with the provisions of the Directive. In order not to lose valuable time, ESTA members therefore need to take decisions now and order the necessary machine conversions. Given the limited time available, ESTA therefore sets out its own recommendations for the application of the provisions of the Directive and, given that all manufacturers will need to commence adapting their manufacturing processes in the coming months, it is paramount that the provisions of the Directive are transposed as presented in the Directive and that any future IAs do not prescribe different options.

As a final remark, and although this Paper deals with the labelling requirements of the Directive, ESTA would like to underline that many more technical difficulties exist resulting from other requirements for the industry especially for companies with SME origins.

Combined Health Warning (CHW) - General

CHWs must be placed on the front and back of the unit packet and take up 65%. They need to cover the entire surface reserved for them and must be fully visible. They may not be covered, and may not cover a tax stamp or unique identifier/tracking mark, and may not be "broken" (remain intact) when opening the pack (except for packets with a flip top lid).

The Directive also mandates the Commission to adopt an IA to define the technical specifications for the lay-out, design and shape of the CHW.

General Health Warning (GHW) & Information Message (IM) - General

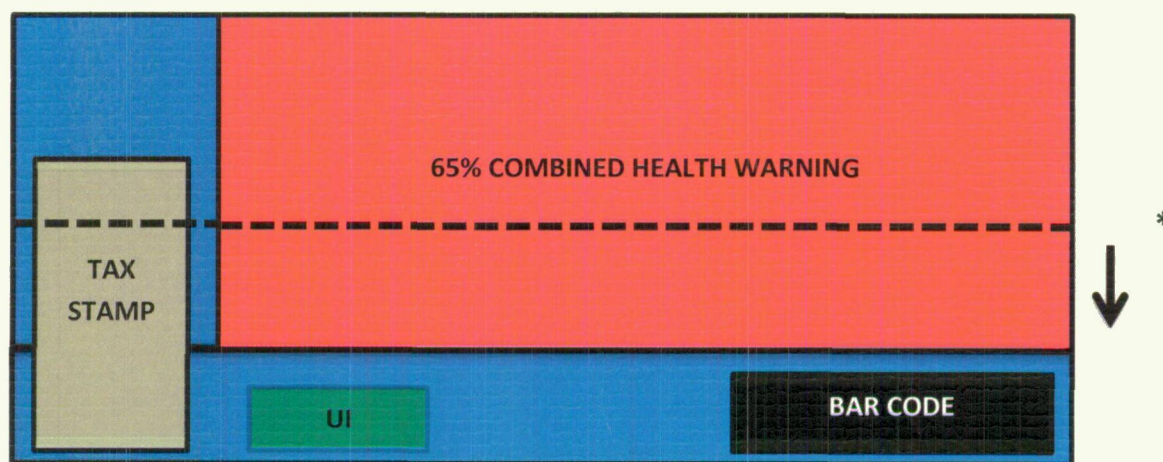
The GHW and the IM both need to be placed on the surface reserved for them, both taking up 50% of the surface calculated when a unit packet is closed (see Art.9.3). Both need to be clearly visible. The legislator did not specify the positioning of the GHW and IM for RYO pouches (taking into account the various pack formats with different / less number of surfaces) and instead mandated the European Commission to adopt an IA to specify later the positioning for the GHW and IM on pouches.

ESTA Solution for Rectangular Pouches:***Combined Health Warning (CHW)***

ESTA recommends that the only viable solution for the positioning of the CHW on rectangular pouch formats that meets the above requirements is to extend (where necessary) the pouch flap so that the CHW measuring 65% of the total front/back surface can be applied on the pouch flap, whilst avoiding that the tax stamp covers the CHW. One example of how a 65% CHW could appear is illustrated below.

Figure 1 Example of possible Rectangular Pouch with extended pouch flap (65% CHW)

* FLAP EXTENDED TO ACHIEVE MINIMAL 65% CHW.

Please note that the precise location of UI, tax stamp and Bar Code on-pack may vary between manufacturers.

Please note that in several EU Member States portrait-oriented pouches are commercially available.

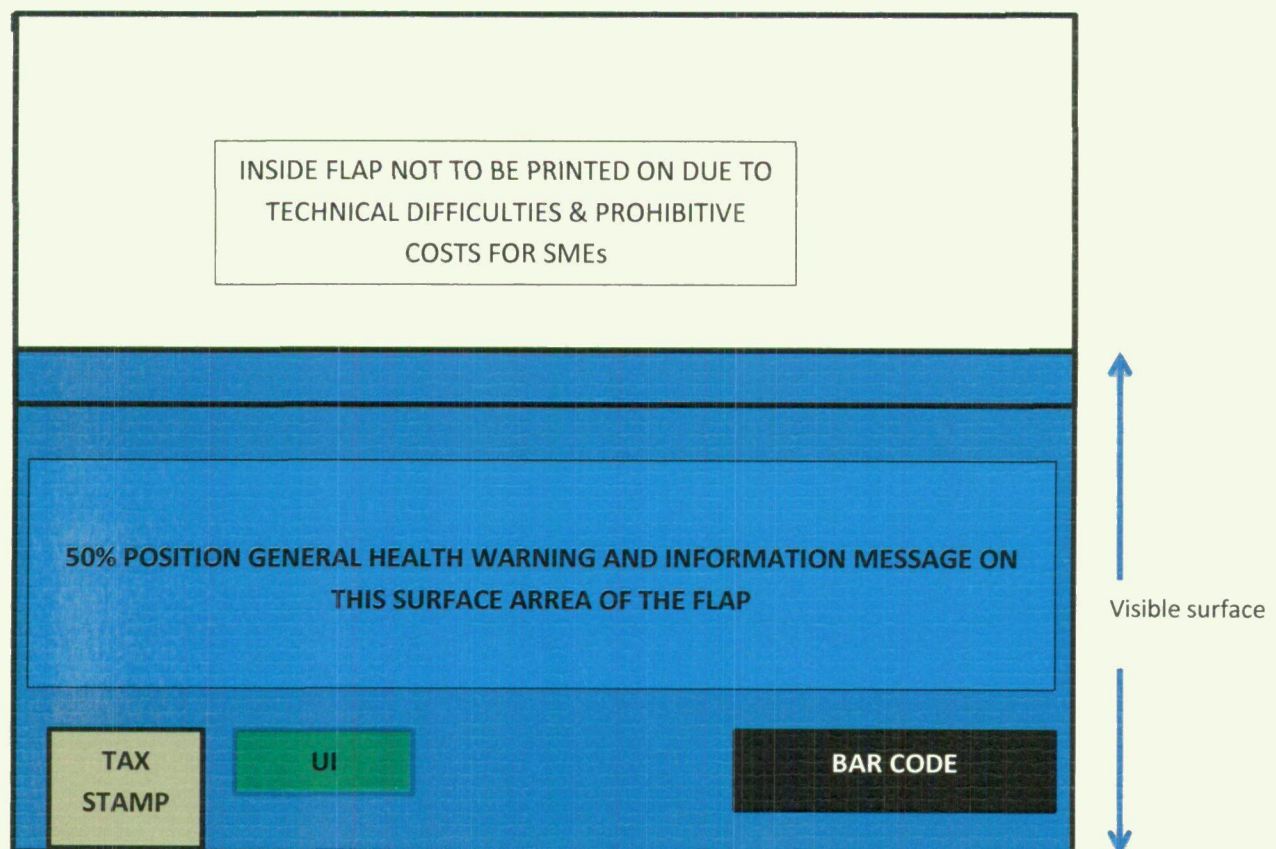

ESTA Solution for Rectangular Pouches:**General Health Warning (GHW) and Information Message (IM)**

Pouches do not have usable (or no) sides, bottom and top. Therefore, it is required to use another surface. The visible surface when opening a rectangular pouch is that on the main surface, i.e. the surface covered by the flap when the pouch is closed. Both warnings are clearly visible and legible to consumers opening the pouches.

ESTA recommends that both the GHW and IM for a pouch are applied on the surface that becomes immediately visible when opening the flap¹. The Directive does not specify on which surface the GHW and IM on RYO rectangular pouches (which have no lateral surfaces) are to be applied. The requirement to "ensure full visibility"² only leaves the surface which becomes immediately³ visible when the rectangular pouch flap is opened. ESTA members are therefore proceeding with their preparations on this basis.

Figure 2 Example of possible Rectangular Pouch with extended flap – open flap version

¹ Positioning the text health warnings together within the 50% surface area does not negatively impact on the "full visibility" of the text health warnings.

² "Full visibility" requirement necessitates the text health warnings to be fully visible to the consumer of the product. Positioning under the pouch flap does not hinder full visibility, for example Article 9.3 states that for RYO tobacco in cylindrical cans, the information message shall appear on the inside surface of the lid.

³ The most visible place to position the text health warnings is on the surface area which is immediately fully visible to consumers each and every time they open the rectangular pouch to gain access to the tobacco.

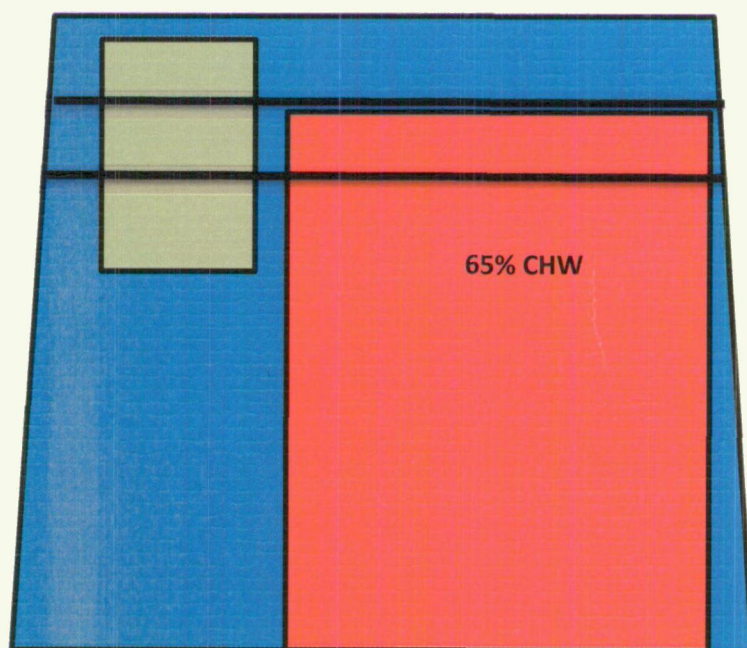
ESTA Solution for Standing Pouch:

Combined Health Warning (CHW) & General Health Warning (GHW) and Information Message (IM)

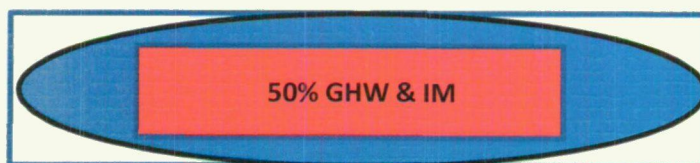
A standing RYO pouch has its opening (cut line) just below the top of the packaging. This is also where the tax stamp is applied. It has only three surface areas, two sides (front & back surfaces) and a bottom surface.

It is clear that the surface (back and front) referred to for CHW is the surface stretching from under the opening on each side to the bottom. ESTA recommends that the 65% CHW is applied on the front and back surfaces below the cut line. One example of how this can appear is illustrated below. Both the GHW and IM can only be applied on the bottom surface.

Figure 3 Example of possible Standing Pouch

GHW and IM at the bottom

RYO Unit Packet: Composite Cans

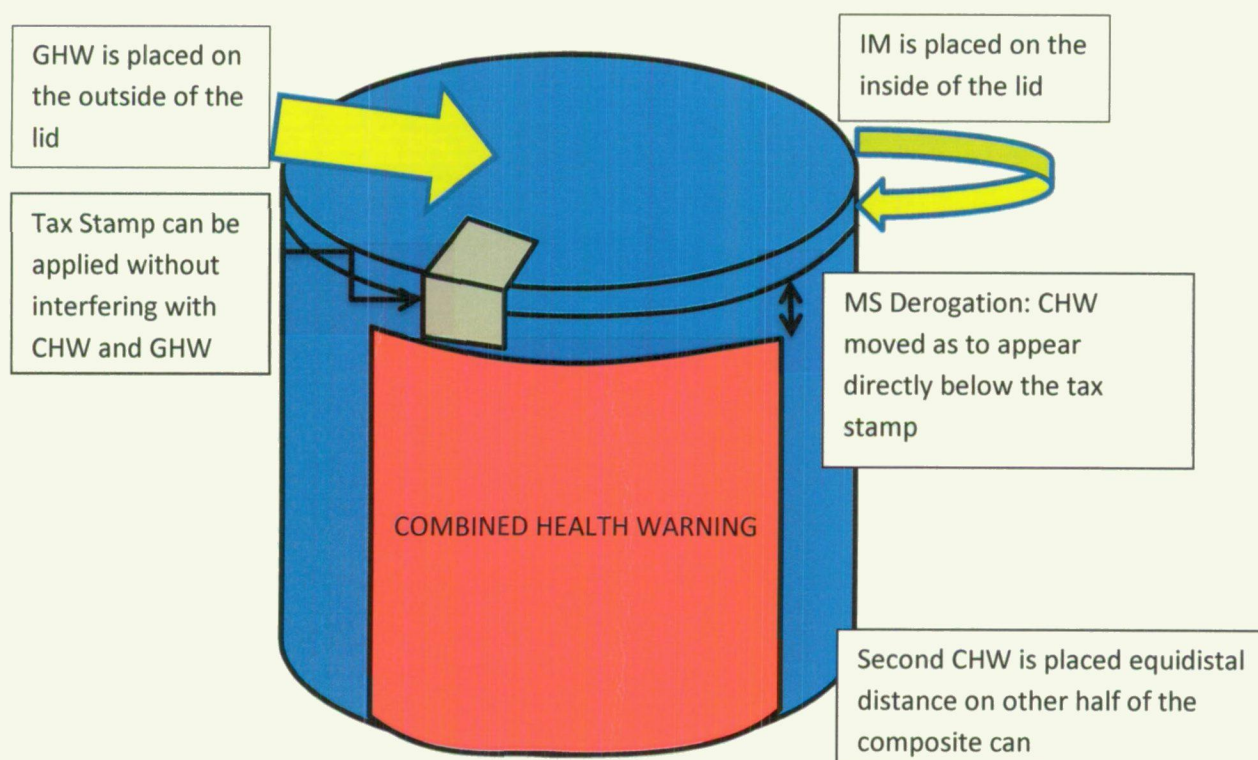
The application of the combined health warning on a RYO composite is required by placing two combined health warnings equidistant from each other taking up 65% of the respective halves of the composite can each.

The application of the tax stamp is problematic on composite cans, which need to have the tax stamp partly on the lid and partly on the can. Art. 10 introduces an exemption of the general rule that the health warning must start at the top edge of the packaging (exemption Art 10.1.e.i.), even though this is only an exemption granted to member states for a three year period. By applying the exemption, just enough space is available to apply the tax stamp randomly whilst not covering the CHW.

In order to accommodate the requirements for RYO in composite cans, Member States are urged to provide the derogation in Article 10 (e) to allow manufacturers the option of lowering the CHWs to allow the placing of the tax stamp on the composite can. One example of how the CHW (which covers 65% of the respective half of the surface area) could appear is illustrated below.

The GHW is to appear on the outside surface of the lid covering 50% of the surface area and the IM is to appear on the inside surface of the lid covering 50% of the surface area. One example of how GHW (which covers 50% of the surface area) could appear is illustrated below.

Figure 4: Example of possible Composite Can

VERENIGING NEDERLANDSE
KERFTABAKINDUSTRIE

Tournooiveld 2
2511 CX 's-Gravenhage

TOP

Ministerie van Economische Zaken

J.c.v.

10 2 e

Postbus 20401

2500 SK Den Haag

TER INFORMATIE

Aan de Minister

10 2 e

10 2 e

21/5

nota

Brief BETA over AMvB displayban tabaksproducten

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
 Directie Ondernemerschap

Auteur

10 2 e

T 070 10 2 e

10 2 e @minez.nl

Datum

1 mei 2017

Kenmerk

DGBI-O / 17065811

BHM: 17055348**Kopie aan:**

P. Waasdorp, 10 2 e

Bijlage(n): 2.

- Brief aan 10 2 e

- Brief van BETA

Parafenroute**O. directeur**Pieter Waasdorp
12-05-2017**DG B&I**Bertholt Leeftink
17-05-2017**BBR**10 2 e
16-05-2017**Aanleiding**

Brief van 10 2 e, voorzitter BETA (belangenvereniging tankstations), over het voornemen van VWS om een displayban in te voeren voor tabaksproducten (bhm: 17055348). De brief is verstuurd mede namens TZN (brancheorganisatie voor de tabaks- en zoetwarengroothandel) en NSO (brancheorganisatie voor de tabaksdetailhandel). 10 2 e geeft aan dat eerdere toezeggingen van VWS over nader overleg met de brancheorganisaties niet zijn nagekomen. Daarnaast zou hij graag zien dat een economische toets wordt uitgevoerd naar de gevolgen van een displayban

Advies

U kunt kennis nemen van de casuïstiek en de opgestelde brief ter reactie die DG B&I zal versturen.

Kernpunten

- De Tweede Kamer heeft in 2015 de motie Rebel (PvdA)/Dik-Faber (CU), (32011, XIV, nr. 41) aangenomen met als doel om het rookgedrag bij jeugdiger te ontmoedigen. Dit was de aanleiding voor VWS om te werken aan een displayban voor tabaksproducten. Deze houdt in dat rookwaren afgedekt moeten worden (bijvoorbeeld achter afdekplaat of onder de toonbank), zodat ze niet meer zichtbaar zijn voor klanten.
- VWS heeft hiertoe een convenant willen sluiten met de brancheorganisaties. De CBL (brancheorganisatie van grote supermarkten) was bereid om een displayban af te spreken voor tabaksproducten per 2020. De hierboven genoemde brancheorganisaties wilden niet verder gaan dan een gedeeltelijke displayban (bijvoorbeeld etalage). In reactie hierop heeft VWS begin 2017 besloten een wettelijk traject te starten.
- Op 12 januari 2017 heeft de heer Waasdorp op hun verzoek gesproken met de NSO en Primera. Conform de regelgeving over ambtelijke contacten met de tabaksindustrie is van dit gesprek een verslag gemaakt, dat gedeeld is met VWS. In dit gesprek heeft de NSO haar bezwaren tegen de displayban naar voren gebracht. De NSO is van mening dat in de discussies te weinig stil wordt gestaan bij de grote economische gevolgen hiervan voor de ondernemers en de formules (zoals Primera) in de tabaksdetailhandel. Deze bestaan vooral uit kleine bedrijven.

Ontvangen BBR

18/5

23 MEI 2017

Pagina 1 van 2

- In de brief, d.d. 7 april geeft BETA aan dat VWS haar toezegging niet nakomt dat eerst gesproken zal worden met de brancheorganisaties en dat VWS al in de tweede helft van april start met de internetconsultatie over de wettelijke verplichting.
- Telefonische navraag bij ambtelijk VWS leert dat inmiddels de brief achterhaald is. Op 9 mei (BETA) en 16 mei (TZN en NSO) is er overleg van VWS met de brancheorganisaties over dit onderwerp geweest. Daarnaast heeft VWS aangegeven dat de internetconsultatie opgeschoven is (nieuwe datum nog niet bekend). De brancheorganisaties kunnen in de betreffende gesprekken de processtappen aan de orde laten komen. In de antwoordbrief wordt naar deze gesprekken verwezen.
- Daarnaast vraagt de heer Klok om een economische toets naar de gevolgen van een displayban voor de betrokken branches. In het gesprek met de heer Waasdorp heeft de NSO aangegeven dat er al twee onderzoeken zijn geweest naar de impact van de displayban, één in opdracht van VWS en één in opdracht van de NSO. Deze laten verschillende uitkomsten zien. In de antwoordbrief wordt aangegeven dat het EZ geen economische toets zal laten doen bovenop deze onderzoeken.

Toelichting

- Oorspronkelijk was de displayban gericht op supermarkten omdat het doel was het rookgedrag bij jeugdigen te ontmoedigen. De CBL (de branchevereniging voor grote supermarkten) heeft er vervolgens op aangedrongen dat in het kader van een gelijk speelveld de displayban moet worden uitgebreid naar alle verkooppunten van tabaksartikelen, dus inclusief winkels en tankstations.
- BETA, NSO en TZN vinden dit een oneigenlijk argument. In tabakswinkels wordt circa 16% van de van de totale omzet aan rookwaren verkocht, de supermarkten zijn goed voor 60% van de totale omzet. Voor de tabaksdetailhandel vormen tabaksartikelen 50-70% van de omzet en 40% van de brutowinst. Voor supermarkten is dit circa 5%.
- De NSO heeft in het gesprek van 12 april met de heer Waasdorp aangegeven te verwachten dat op termijn de traditionele sigaret gaat verdwijnen. Zij wil haar leden actief gaan ondersteunen in de transitie naar winkels die, naast gemakspullen, zich gaan richten op rookwaren die minder schadelijk zijn (denk aan e-sigaret). Voor deze transitie heeft de NSO naar eigen inschatting 10-15 jaren nodig.

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

10 2 e
voorzitter Beta

10 2 e

Datum

Betreft AMvB displayban tabaksproducenten

Geachte 10 2 e

Op 7 april jl. heeft u een brief gestuurd inzake de AMvB displayban tabaksproducten, mede namens de TZN en de NSO. Eerder, op 12 januari 2017, heeft u over het voornemen van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) om een wettelijke displayban voor te bereiden voor tabaksverkooppunten gesproken met dhr. Waasdorp, directeur Ondernemerschap bij het Ministerie van Economische Zaken. U heeft in dit gesprek toegelicht dat in de discussies over de displayban naar uw mening te weinig stil wordt gestaan bij de economische gevolgen hiervan voor de tabaksdetailhandel.

In uw brief beschrijft u dat in het gesprek met ambtenaren van het ministerie van VWS, dat ook op 12 januari plaats vond, VWS heeft toegezegd dat nader overleg plaats zou vinden met de brancheorganisaties en dat de branches geïnformeerd zouden worden over de voortgang van het proces. Inmiddels is uit contact met VWS gebleken dat u op 9 mei met VWS gesproken heeft over de displayban en dat het gesprek van TZN en NSO hierover op 16 mei plaats had. Daarnaast is de internetconsultatie nog niet gestart.

Ook geeft u aan graag te zien dat een economische toets wordt uitgevoerd naar de gevolgen van een displayban voor de betrokken branches. In het gesprek met dhr. Waasdorp van 12 januari jl. heeft u aangegeven dat er al twee onderzoeken zijn geweest naar de impact van de displayban, één in opdracht van VWS en één in opdracht van de NSO. Het ministerie van Economische Zaken zal vanwege het reeds verrichte onderzoek geen economische toets laten doen naar de gevolgen van de displayban.

De Minister van Economische Zaken, namens deze

Bertholt Leefink

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Ondernemerschap

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door

10 2 e

T 070 10 2 e
F 070 10 2 e
10 2 e @minez.nl

Ons kenmerk
DGBI-O / 17065641

Uw kenmerk

Bijlage(n)

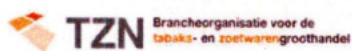
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Ondernemerschap

Ons kenmerk
DGBI-O / 17065641

Directeur-Generaal Bedrijfsleven en Innovatie

10-4-2017

Ministerie van Economische Zaken
DG Bedrijfsleven en Innovatie
Ter attentie van de heer Pieter Waasdorp
Postbus 2041
2500 EK Den Haag

Den Haag, 7 april 2017

Betreft: AMvB displayban tabaksproducten

Geachte heer Waasdorp,

Bijgaand treft u ter informatie aan de brief die wij heden aan de minister hebben verzonden inzake de AMvB displayban tabaksproducten. Graag zien wij dat er een daadwerkelijke economische toets wordt uitgevoerd naar de gevolgen van een displayban voor onze branches.

Met vriendelijke groet,

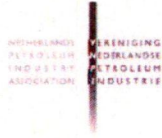
Namens de petrol branches de NSO, brancheorganisatie voor de tabaksdetailhandel en groothandelsorganisatie TZN (Tabak en zoetwaren Nederland)

10 2 e 10 2 e

voorzitter BETA

10-4-2017

1042017

Ministerie van Economische zaken
Ter attentie van de heer Henk Kamp
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Den Haag, 7 april 2017

Betreft: AMvB displayban tabaksproducten

Geachte heer Kamp,

Graag vragen we uw aandacht voor het volgende. Op 12 januari jl. hebben de branches met het Ministerie van VWS een overleg gehad over het voornemen van het kabinet om een displayban voor tabaksproducten in te voeren. Tijdens dit gesprek hebben wij onze zienswijze hierop kunnen geven en is vanuit VWS een uitleg gegeven omtrent het wetgevingsproces rondom het invoeren van een displayban. In dat kader zijn door VWS concrete toezeggingen aan ons gedaan.

Naar aanleiding van onze zienswijze is er aangegeven dat er goed en zorgvuldig gekeken zou worden naar de gevolgen van de invoering van een displayban. Daarbij zou ook gekeken worden naar de specifieke aspecten van de verschillende sectoren (zoals bijvoorbeeld tabakszaken en benzinestations) in relatie tot een mogelijke uitzonderingspositie op een algemene displayban. VWS gaf daarbij ook aan dat binnen het Ministerie reeds een aantal zaken in werking is gesteld: "Er wordt uitvoering gegeven aan een wetgevingstoets, administratieve lasten en economische gevolgen van dit voornemen voor de branche worden in kaart gebracht, als ook het doen van onderzoek naar jongeren". Daarnaast is er tijdens het overleg afgesproken dat er, onder andere met het oog op de specifieke aspecten van branches, nader overleg plaats zou vinden met de brancheorganisaties en dat de branches geïnformeerd zouden worden over de voortgang van het proces.

Kortom: onze gezamenlijke zorgen van een snel en onzorgvuldig proces met grote (financiële) gevolgen voor de betreffende MKB-bedrijven werden in het gesprek van 12 januari jl. weggenomen door VWS.

Aangezien de branches niets meer vernamen van VWS, hebben we eind maart zelf wederom telefonisch navraag gedaan. Tot onze verbazing vernamen wij dat VWS niet met de branches in gesprek zal gaan omtrent de specifieke aspecten en gevolgen. In plaats daarvan zal er in de tweede helft van april 2017 gestart worden met een internetconsultatie. Met de resultaten van de consultatie wordt dan een AMvB en een technische regeling uitgewerkt. Doel is om de AMvB (eventueel met de technische regeling) nog voor de zomer bij de Tweede Kamer voor te hangen. Het lijkt er ernstig op dat VWS in deze snelheid boven zorgvuldigheid verkiest.

10 2 e 10 2 e

Als laatste geven wij u mee dat de branches van tabakszaken en benzinestations de afgelopen jaren aanzienlijk hebben geïnvesteerd in het verantwoord verkopen van tabak. Zo is er veel geld en tijd besteed aan het verbeteren van de naleving van de leeftijdsgrens. De resultaten in deze twee sectoren zijn zeer zichtbaar en werpen vruchten af. Momenteel zijn de branches plannen aan het maken om nieuwe stappen te nemen om de leeftijdsnaleving nog verder te verbeteren. Daarbij wordt gedacht om naast het uitgebreide mystery shopper onderzoek, ook flink te investeren in de hardware middels koppelingen bij de kassa's. Doel is uiteraard de controle op de leeftijdsgrens nog verder te verbeteren om er op die manier aan bij te dragen dat jongeren onder de 18 jaar geen tabak kunnen kopen.

Het doorvoeren van deze verregaande en kostbare plannen wordt nu bemoeilijkt door het snelle, en daardoor onzorgvuldige en ondoorzichtige proces, omtrent de displayban. Het snel zonder differentiatie en zonder economisch onderzoek invoeren van een displayban zal immers grote financiële impact hebben bij de duizenden MKB-ondernemers in deze branches.

Wij vragen u om dit proces bij te sturen en bij VWS aan te dringen om meer tijd te nemen voor een zorgvuldig proces waar naast de toezeggingen aan de branches onder andere ook de economische gevolgen van de invoering van een displayban goed onderzocht worden.

Vanuit de branches willen wij graag medewerking geven aan en concrete informatie verstrekken over de gevolgen van een eventuele displayban.

Met vriendelijke groet,

Namens de Benzine branches de NSO, brancheorganisatie voor de tabaksdetailhandel en TZN (Tabak en zoetwaren groothandel Nederland)

10 2 e 10 2 e

voorzitter Beta

C.c.
Ministerie van Economische Zaken
DG Bedrijfsleven en Innovatie
Ter attentie van de heer Pieter Waasdorp
Postbus 2041
2500 EK Den Haag

10-4-2017 10:00:00

NSO

brancheorganisatie
voor de
tabaksdetailhandel

Postbus 262, 2260 AG Leidschendam

PostNL

Afz. 2260 AG 262

Port Betaald
Payé
Post-Bas

€1,44

dgbi-o

60200 #250007X#00#0100#

10-4-2017

18020434

Dg BT/Top

NSObrancheorganisatie
voor de
tabaksdetailhandel

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. Staatssecretaris Mevrouw M. Keijzer
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Leidschendam, 2 februari 2018

Geachte mevrouw Keijzer,

Hierbij stuur ik u ter informatie een afschrift van onze brief van heden aan
Staatssecretaris Blokhuis van VWS.

Met vriendelijke groet,

10 2 e

Voorzitter

NSO

brancheorganisatie
voor de
tabaksdetailhandel

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. staatssecretaris, de heer P. Blokhuis
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Leidschendam, 2 februari 2018

Geachte heer Blokhuis,

Op 12 januari jl. heeft u Kamervragen beantwoord inzake tabakswinkels die vaak ook dienen als pakketpunten.

In die beantwoording laat u de suggestie onweersproken dat "de tabaksbranche" lobbyt via de NSO, branchevereniging voor de tabaksdetailhandel, en via de VVP, branchevereniging voor retailers met een post- en/of pakketpunt. Of, zoals het in een publicatie wordt genoemd, de tabaksbranche die pakketpunten misbruiken voor lobby-praktijken. Ook laat u in uw beantwoording open of artikel 5, derde lid, van het WHO-verdrag van toepassing is op de NSO.

Graag wil ik beide zaken vanuit de positie van de NSO aan u verduidelijken met het verzoek daarover van u een duidelijke uitspraak te mogen ontvangen.

De NSO is één van de circa dertig brancheorganisaties in de detailhandel. Van en voor winkeliers. Met als doelstelling de collectieve belangenbehartiging van de circa 1000 leden/ondernemers in – wat wij tegenwoordig noemen – de tabaks-/ gemaksdetailhandel. Deze 1000 ondernemers geven leiding aan ruim 1200 winkels. De branche in zijn geheel telt een kleine 1600 winkels.

De NSO is een zelfstandige branchevereniging. In het bestuur van de branchevereniging zitten vier ondernemers en drie vertegenwoordigers van de winkelketens in de branche. Wij voeren met veel stakeholders overleg. Ondermeer met aanbieders van producten die in tabakswinkels verkocht worden. Zo is er bijvoorbeeld contact met Nederlandse Loterij over de Wet op de Kansspelen, Aldipress en Betapress over tijdschriften, tabaksfabrikanten over regelgeving rondom tabaksproducten, Hallmark over wenskaarten, etc. Dit zijn activiteiten die voor iedere brancheorganisatie, in welke branche dan ook, normaal en gebruikelijk zijn.

De NSO is financieel onafhankelijk. De verenigingsactiviteiten worden bekostigd uit contributies, opbrengst uit vermogen en bijdragen van derden. Dat kunnen fondsen zijn uit de detailhandel (bijvoorbeeld uit sociaal fondsen) of van bovengenoemde productaanbieders voor specifieke projecten. Dit gebeurt dan vrijwel altijd in een projectvorm die een aparte stichting of entiteit voor haar rekening neemt. Zo worden activiteiten van de NSO om de naleving van de leeftijdsgrens tabaksproducten in de branche verder te verbeteren, medegefinancierd door tabaksproducenten en vindt de uitvoering hiervan plaats door de Task Force Naleving Leeftijdsgrens (TNLT).

Voorop staat dat het NSO-bestuur bepaalt welke standpunten worden ingenomen en welke activiteiten worden uitgevoerd. Medefinanciering door derden wordt alleen geaccepteerd als dit activiteiten betreft die door het bestuur zelf zijn geïnitieerd en

goedgekeurd. De NSO laat zich voor geen enkel karretje spannen!

Het moge duidelijk zijn dat de NSO een zelfstandige brancheorganisatie in de Nederlandse detailhandel is.

De NSO kan als onderdeel gezien worden van "de tabaksbranche". Daaronder verstaan we dan de gehele bedrijfskolom van tabaksfabrikanten, groothandel en detailhandel. Zoals hierboven toegelicht neemt de NSO in die bedrijfskolom een geheel zelfstandige en onafhankelijke positie in.

Daarbij is het ook goed de "tabaksdetailhandel" in de context te zien van de totale tabaksverkoop in Nederland. Meer dan 50% van die tabaksverkoop aan consumenten vindt plaats via supermarkten (vertegenwoordigd door brancheorganisatie CBL); meer dan 25% via pompshops en 'slechts' 20% via de tabaksdetailhandel, de NSO-branch.

Kortom, de NSO is geen tabaksfabrikant en maakt dus ook geen onderdeel uit van de tabaksindustrie. Derhalve is genoemd artikel van het WHO-verdrag niet op de NSO van toepassing.

Wij kaarten deze kwestie bij u aan omdat wij hechten aan een zorgvuldige communicatie en positionering. Te vaak worden in discussies begrippen als branche, sector en industrie door elkaar gebruikt en vervagen grenzen tussen industrie, groothandel en detailhandel. Zoals gezegd, de NSO hecht aan haar onafhankelijke positie in de detailhandel.

Wij respecteren dat de overheid zelfstandig tot beleids-voornemens komt inzake roken en tabaksbeleid.

Wel wil de NSO gelijk worden behandeld als collega-branchorganisaties in de detailhandel. Zoals bijvoorbeeld het CBL en VNPI of BETA. Deze brancheorganisaties voeren over tal van onderwerpen overleg met verschillende onderdelen van de overheid. En zo hoort het ook.

Vanuit de NSO willen we met Ministeries overleg kunnen voeren over zaken die onze branche betreffen. Onder meer om de naleving en handhaving van wet- en regelgeving te verbeteren. Zo moet er met het Ministerie van Economische Zaken contact mogelijk zijn over de post- en pakketmarkt. En met het Ministerie van VWS over zaken die spelen rondom tabak en van invloed zijn op de retail in tabak en rookwaren. Heel concreet; als het ministerie met het CBL overleg voert over het uitstalverbod voor tabaksproducten (wat frequent is voorgevallen) dan kan het in onze visie niet anders zijn dan dat zij ook overleg voert met de NSO, Bovag/Beta en VNPI.

Leden van het parlement moeten zich volgens ons te allen tijde een onafhankelijk oordeel kunnen vormen over Kabinetsvoorstellen. In dat kader moet, bijvoorbeeld, een gesprek tussen een lid van de Tweede Kamer en een vertegenwoordiger van de NSO mogelijk zijn. Helaas komt het momenteel voor dat Tweede Kamerleden melden dat ze niet met ons mogen praten omdat artikel 5.3 van het WHO-verdrag dit zou verbieden. In onze visie vallen deze contacten echter ook niet onder dit verdrag.

Als vervolgens voorgenomen beleid door het parlement is bekrachtigd, respecteert de NSO dat. Vanaf dat moment doen wij er alles aan dat in onze branche vigerende wet- en regelgeving correct en volledig wordt nageleefd.

Bij de praktische invulling en uitvoering van door het parlement vastgestelde wet- en regelgeving kan het zinvol zijn dat overleg plaats vindt tussen Ministerie en betrokken bedrijfsleven. Dit met als doel een optimale uitvoering, naleving en handhaving van deze regelgeving te bevorderen. In vrijwel alle sectoren is dergelijk uitvoeringsoverleg tussen overheid en bedrijfsleven volstrekt gebruikelijk. Wat de NSO betreft zou dit ook gebruikelijk moeten zijn voor overleg tussen overheid en tabaksdetailhandel.

Graag zien wij uw reactie op deze zienswijze tegemoet.

In voornoemde beantwoording van de Kamervragen gaat u niet in op de vraag of u signalen herkent dat de tabaksindustrie de NSO en de VVP misbruikt voor lobby-activiteiten. In dit kader wil ik graag de verhouding NSO en VVP aan u toelichten.

In de periode tot 2013 zijn alle hoofdpостkantoren in Nederland gesloten. Daarvoor in de plaats zijn postkantoren geopend in onder meer supermarkten, boekwinkels en ook in tabaks-/gemakswinkels. Inmiddels heeft PostNL meer dan 2500 van dit soort post- en pakketpunten in allerlei verschillende winkels geopend. Maar ook ruim vóór 2013 waren er al vele honderden PostNL- en ING-servicepunten als postagentschap ingericht in winkels.

De belangen van retailers met zo'n post-/pakketpunt worden behartigd door de Vereniging van Postretailers (VVP). Ook dit is een brancheorganisatie in de Nederlandse detailhandel. De VVP bestaat al meer dan 50 jaar.

Anno 2018 is de VVP een samenwerking van twee brancheorganisaties: de NSO en het Vakcentrum (van zelfstandige supermarktondernemers). Deze brancheverenigingen hebben er in 2016 voor gekozen, in goed overleg en samenwerking met het toenmalige VVP-bestuur, de werkzaamheden van deze vereniging voort te zetten. Dit omdat beide organisaties post-, pakket- en financiële diensten als een zeer belangrijk en substantieel onderdeel zien van respectievelijk supermarkten en gemakswinkels.

De financiering van de VVP bestaat uit een financiële bijdrage (contributie) die door de twee brancheverenigingen (NSO en Vakcentrum) wordt opgebracht. Er is geen enkele financiële betrokkenheid, noch inmenging, vanuit welke leverancier of fabrikant dan ook.

In publicaties wordt de suggestie gewekt dat middels de activiteiten van de VVP "de tabaksbranche afhaalpunten misbruikt". Dit is aperte onzin.

Het ontstaan van pakketpunten in winkels is o.a. het gevolg van het overheidsbeleid om hoofdpостkantoren te sluiten. PostNL heeft er voor gekozen de afgelopen jaren, in verschillende retailbranches, deze punten in te richten. Daarbij richten ook concurrenten als DHL, UPS en GLS dergelijke punten in. In welke winkel een pakketpunt wordt ingericht, bepaalt de pakketvervoerder in overleg met de winkel(formule). Dit op basis van een beoordeling of het toevoegen van deze dienst voldoende bijdraagt aan het rendement in de winkel en het voorzieningen niveau in de wijken en buurten. De tabaksindustrie lobbyt niet via de NSO, een mogelijk onderzoek dat dit wel het geval zou zijn waar door het betreffende SP-kamerlid om is verzocht, zouden wij dan ook met bijzonder veel vertrouwen tegemoetzien. Zoals uit beantwoording van de Kamervragen blijkt ziet u hier helaas geen mogelijkheid toe.

De autonome opkomst van pakketpunten in onder meer gemakswinkels kan en mag dan niet gezien worden als onderdeel van een lobby-strategie van tabaksfabrikanten. Dat is volstrekte onzin en een bewuste verdraaiing van de werkelijkheid door de betreffende journalist.

Graag zien wij u inhoudelijke reactie op deze brief tegemoet. Vanzelfsprekend zijn wij bereid vragen te beantwoorden en waar nodig een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

10 2 e

voorzitter

c.c.

Staatssecretaris van Economische Zaken, mevrouw M. Keijzer

8 10 Z - Z - S

NSO

brancheorganisatie
voor de
tabaksdetailhandel

Postbus 262, 2260 AG Leidschendam

PostNL

Port Betaald

Afz. 2260 AG 262

Port Payé

Pays-Bas

€1,54
postnl

NEDERLAND

02.02.18

NetSet FR 941456

stas

RD9CC #6641XDX#00#0000#

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Topsectoren en
Industriebeleid

Auteur

10 2 e

T 070 10 2 e

10 2 e k@minez.nl

Datum

26 maart 2018

Kenmerk

DGBI-TOP / 18053531

BHM: 18055211

Kopie aan

MT-TOP

10 2 e

nota

Beantwoording TK-vragen Contact met tabaksindustrie

Parafenroute

DG BI

Bertholt Leeftink

O, directeur

Pieter Waasdorp

TOP, directeur

David Pappie

Bijlagen: 2.

BBR

10 2 e

Aanleiding

De leden Kooiman (SP) en Diertens (D66) hebben vragen gesteld aan de Staatssecretaris van VWS over het bericht in Vrij Nederland van 7 mrt 2018: "Ministeries verzwijgen nog altijd gevoelige contacten met de tabaksindustrie". Dit naar aanleiding van de vorig jaar door verschillende departementen (waaronder EZK) uitgebrachte WOB-besluiten over contacten met de tabaksindustrie.

10 2 e

10 2 e

Advies

U wordt geadviseerd:

- akkoord te gaan met de lijn van beantwoording van de vragen;
- akkoord te gaan met verzending door de stas van VWS, mede namens u en de stas van Financiën.

Kernpunten

- Essentie van het in mei 2016 van kracht geworden Protocol over contacten met de tabaksindustrie: contacten door de overheid met de tabaksindustrie moeten zeer terughoudend zijn; indien er contacten zijn moeten deze openbaar gemaakt worden.
- Artikel Vrij Nederland: diverse ministeries, waaronder EZK, hebben contacten met de tabaksindustrie (nog) niet openbaar gemaakt.
- Van de 7 in de WOB van EZK opgevoerde contacten zijn er 4 van vóór het Protocol (dus geen verplichting openbaarmaking); één intern memo en zijn er twee nog niet openbaar gemaakt vanwege miscommunicatie met VWS over toepassing Protocol. Hierover zijn inmiddels nadere afspraken gemaakt met VWS zodat geen herhaling zal optreden.
- In de beantwoording geeft Stas VWS aan dat er een achterstand was; de twee nog niet openbaar gemaakte documenten zijn inmiddels openbaar gemaakt door EZK.
- De betreffende twee documenten die eerder nog niet openbaar waren gemaakt betreffen: 1. Verslag gesprek EZ/dO met brancheorganisatie

Ontvangen BBR

28/3

- 3 APR. 2018

voor de tabaksdetailhandel d.d. 12 januari 2017 en 2. Briefwisseling tussen de Brancheorganisaties tabaksdetailhandel en EZ/dO (7 april 2017 c.q. 7 juni 2017).

Toelichting

- Medio mei 2016 is het Protocol (uitwerking van het WHO-kaderverdrag) over contacten met de tabaksindustrie van kracht geworden: contacten door de overheid met de tabaksindustrie moeten zeer terughoudend zijn; indien er overleg is geweest dan moet hiervan verslag worden gemaakt en openbaar gemaakt worden.
- VN-artikel d.d. 7 maart 2018 (<https://www.vn.nl/contacten-tabaksindustrie/>) : op basis van WOB sept. 2017 zouden door EZK 7 documenten niet openbaar zijn gemaakt:
- Op basis van het Protocol is vanuit de Rijksoverheid inmiddels de volgende website ingericht waarop elk departement zelf zijn documenten plaatst:
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/transparant-over-contact-tabaksindustrie> ; de bewuste 2 documenten zijn inmiddels openbaar gemaakt;

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
1312127-174414-VGP

Bijlagen
1

Uw brief
09 maart 2018

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u, mede namens de staatssecretaris van Financiën en de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, de antwoorden op de vragen van het Kamerlid Kooiman (SP) over het bericht 'Ministeries verzwijgen nog altijd gevoelige contacten met de tabaksindustrie' (2018Z04185).

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Paul Blokhuis

Antwoorden op Kamervragen van het Kamerlid Kooiman (SP) over het bericht 'Ministeries verzwijgen nog altijd gevoelige contacten met de tabaksindustrie'. (2018Z04185) (ingezonden 9 maart 2018)

1

Kent u het bericht 'Ministeries verzwijgen nog altijd gevoelige contacten met de tabaksindustrie?' 1)

1.

Ja

2

Hoe strookt het in vraag 1 genoemde bericht met de belofte van de rijksoverheid om open te zijn over haar contacten met de tabaksindustrie 'ter bescherming van het Nederlandse gezondheidsbeleid tegen commerciële belangen van de tabaksindustrie'?

3

Waarom heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zijn contacten met de tabaksindustrie niet openbaar gemaakt op zijn website?

6

Betekent het feit dat een derde deel van de contacten tussen ministeries en de tabaksindustrie niet is geopenbaard, dat de ministeries de nota van de regering, waarin wordt gesteld dat de overheid op zowel lokaal als landelijk niveau in de regel geen contacten mag onderhouden met de tabaksindustrie (Nota van toelichting Kamerstuk 2016/17, nr. 32011-52), en het Kaderverdrag van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) ter bestrijding van tabaksgebruik niet serieus nemen? Zo nee, waarom niet?

2, 3 en 6.

De Rijksoverheid is zeer terughoudend als het gaat om contact met de tabaksindustrie en staat enkel contact toe over uitvoeringstechnische kwesties. De Rijksoverheid wil transparant zijn over deze contacten. Elk ministerie publiceert daarom de eigen documenten over contacten met de tabaksindustrie op de site: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/inhoud/transparant-over-contact-tabaksindustrie>.

Ik erken dat een deel van de contacten tussen ministeries en de tabaksindustrie nog niet is geopenbaard. De Belastingdienst/Douane werkt als uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Financiën aan een update van deze informatie. Het ministerie van VWS werkt momenteel een achterstand weg. Het ministerie van EZK heeft inmiddels de betreffende documenten op de website van de Rijksoverheid geplaatst.

Daarnaast worden documenten pas gepubliceerd, wanneer de discussie hierover is afgerond. Zo worden documenten over bijvoorbeeld het voorstel om een uitstalverbod te verplichten, pas gepubliceerd nadat de internetconsultatie is afgesloten.

4

Hoe kan het dat achttien documenten een publicatiedatum hebben gekregen die ligt (ver) voordat de beschreven contacten plaats zouden hebben gevonden?

4.

Op de website van de Rijksoverheid wordt per geplaatst document een datum van publicatie aangegeven. Deze datum van publicatie betreft niet de datum van het online plaatsen van het document op de website door de Rijksoverheid. De datum die wordt weergegeven bij elk document is de datum waarop de oorspronkelijke vraag is binnengekomen.

Ter illustratie krijgt de op 12 januari 2016 ontvangen e-mail van de Vereniging Nederlandse Kerftabak (VNK) en die is beantwoord op 28 januari 2016 door het ministerie van Financiën, als publicatiedatum 12 januari 2016.

5

Hoe kan het dat ambtenaren van het ministerie van Financiën stellen nog maar één keer per jaar met de tabaksindustrie te overleggen, terwijl uit het transparantieregister en de interne correspondentie blijkt dat dit in werkelijkheid 70 contactmomenten waren in anderhalf jaar tijd? Wat is uw verklaring voor dit aanzienlijke verschil?

5.

Alle contacten die het ministerie van Financiën, alsmede de Douane, heeft met de tabaksindustrie worden of zullen op korte termijn worden geregistreerd in het transparantieregister. Daarbij worden bijvoorbeeld ook e-mails geregistreerd die eenzijdig of ongevraagd worden toegezonden vanuit de tabaksbranche. Het ministerie van Financiën, alsmede de Douane, ontvangen regelmatig eenzijdig e-mails vanuit de tabaksindustrie. Daarnaast kan het een enkele keer voorkomen, dat contact over uitvoeringstechnische kwesties gewenst is, bijvoorbeeld een overleg tussen de Douane en de tabaksindustrie in het kader van de handhaving. De vraag wat wordt verstaan onder 'contactmomenten' en 'overleggen' lijken in deze vraag door elkaar te lopen. Dit verklaart ook de in het artikel genoemde verschil.

7

Waarom is sprake van gesprekken met de tabaksindustrie over onderwerpen waar de overheid eigenlijk niet met de tabaksindustrie over in gesprek mag? Op wiens initiatief worden deze gesprekken georganiseerd? Kan uitputtend worden aangegeven waar deze gesprekken over gingen?

7.

Niet-noodzakelijk contact met de tabaksindustrie staat op gespannen voet met artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging. Contact met de tabaksindustrie vindt daarom alleen plaats als het gaat over uitvoeringstechnische kwesties die voortkomen uit vastgestelde wet- en regelgeving of publieke consultaties in het kader van nieuwe regelgeving.

De tabaksindustrie heeft bijvoorbeeld via een publieke internetconsultatie kunnen reageren op een voorstel voor nieuwe verpakkingseisen en het uitstalverbod. Deze reacties zijn daarmee openbaar of worden door het ministerie van VWS

binnenkort openbaar gemaakt. Het ministerie van VWS heeft naar aanleiding van moties van uw Kamer op eigen initiatief overleg gevoerd met een aantal branches van verkooppunten over de mogelijkheid om een convenant te sluiten voor de vrijwillige invoering van een uitstalverbod. De verslagen hiervan worden openbaar gemaakt. Met de tabaksindustrie zelf is hierover niet overlegd.

8

Bent u bereid alle nog niet gepubliceerde documenten alsnog in het Transparantieregister Zorg op te nemen? Bent u bereid voortaan alle relevante documenten in het transparantieregister op te nemen?

8.

Ja, ik zal alle contacten tussen het ministerie van VWS en de tabaksindustrie publiceren op de eerder genoemde website. Er is sprake van een kleine achterstand die momenteel wordt weggewerkt.

9

Is het toeval dat juist wanneer de contacten met de tabaksindustrie gevoelige onderwerpen (zoals het Track & Trace systeem van tabaksproducten of accijnsverhoging) betreffen de overheid het minst transparant is? Kunt u uw antwoord toelichten?

9.

De Rijksoverheid heeft het contact met de tabaksindustrie gepubliceerd, of werkt aan een update van deze informatie. Publicatie vindt plaats ongeacht de aard van het onderwerp.

10

Deelt u de conclusie van het artikel dat het speciaal ingerichte transparantieregister onvolledig, rommelig en vatbaar voor manipulatie is? Zo ja, wat gaat u doen om dit te verbeteren? Zo nee, waarom deelt u deze conclusie niet?

10.

Het transparantieregister is speciaal ingericht om alle soorten contacten met de tabaksindustrie te publiceren. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen e-mails, verslagen of andere documenten.

1) Vrij Nederland, 'Ministeries verzwijgen nog altijd gevoelige contacten met de tabaksindustrie?', 7 maart 2018 (<https://www.vn.nl/contacten-tabaksindustrie/>)

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

1.1

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u, mede namens de staatssecretaris van Financiën en de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, de antwoorden op de vragen van het Kamerlid Diertens (D66) over het bericht dat ministeries niet open zijn over de contacten met de tabaksindustrie (2018Z04187).

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Paul Blokhuis

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
1312130-174415-VGP

Bijlagen
1

Uw brief
09 maart 2018

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Antwoorden op Kamervragen van het Kamerlid Diertens (D66) over het bericht dat ministeries niet open zijn over de contacten met de tabaksindustrie. (2018Z04187)

1

Hoe beoordeelt u het bericht 'Ministeries verzwijgen nog altijd gevoelige contacten met de tabaksindustrie'? 1)

2

Waarom zijn de contacten met de tabaksindustrie niet goed geregistreerd?

1 en 2.

De Rijksoverheid is zeer terughoudend als het gaat om contact met de tabaksindustrie en staat enkel contact toe over uitvoeringstechnische kwesties. De Rijksoverheid wil transparant zijn over deze contacten. Elk ministerie publiceert daarom zijn eigen documenten over contacten met de tabaksindustrie op de site: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/inhoud/transparant-over-contact-tabaksindustrie>.

Ik erken dat een deel van de contacten tussen ministeries en de tabaksindustrie nog niet is geopenbaard. De Belastingdienst/Douane werkt als uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Financiën aan een update van deze informatie. Het ministerie van VWS werkt momenteel een achterstand weg. Het ministerie van EZK heeft inmiddels de betreffende documenten gepubliceerd op de website van de Rijksoverheid. Daarnaast worden documenten pas gepubliceerd, wanneer de discussie hierover is afgerond. Zo worden documenten over bijvoorbeeld het voornemen om een uitstalverbod te verplichten pas gepubliceerd, nadat de internetconsultatie hierover is afgesloten.

3

Deelt u de zorg over het niet-registreren van contacten met de tabaksindustrie? Deelt u de mening dat dit ingaat tegen de afspraak dat alle contacten moeten worden vastgelegd in het Transparantieregister Zorg? Wanneer kunnen we openheid verwachten over de niet-geregistreerde contacten?

3.

Ik deel uw mening dat alle contacten met de tabaksindustrie openbaar moeten worden gemaakt. Het ministerie van VWS publiceert binnen een maand de nog niet openbaar gemaakte documenten over het uitstalverbod. De Belastingdienst/Douane werkt als uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van Financiën aan een update van deze informatie.

4

Hoe zorgt u ervoor dat toekomstige contacten wel per ommegaande in het transparantieregister worden opgenomen?

4.

Het ministerie van VWS heeft op 10 november 2015 alle gemeenten, provincies en ministeries geïnformeerd over het belang van transparantie over contacten met de tabaksindustrie. Het ministerie van VWS zal nu er gemeenteraadsverkiezingen zijn geweest opnieuw alle gemeenten, provincies en departementen in een brief

attenderen op artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging en de daaruit voortvloeiende verplichting contacten met de tabaksindustrie te publiceren.

1) [https://www.vn.nl/Vrij Nederland, 'Ministeries verzwijgen nog altijd gevoelige contacten- met de tabaksindustrie/'](https://www.vn.nl/Vrij_Nederland_Ministeries_verzwijgen_nog_altijd_gevoelige_contacten_met_de_tabaksindustrie/), 7 maart 2018
(<https://www.vn.nl/contacten-tabaksindustrie/>)

Toelichting: Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Kooiman (SP), ingezonden 8 maart 2018 (vraagnummer 2018Z04185)

VERENIGING NEDERLANDSE SIGARETTEN- & KERFTABAKFABRIKANTEN

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum: 19 november 2018

Betreft: Onwerkbaar maatregelen Nationaal Preventieakkoord voor bedrijven

Geachte minister Wiebes,

Via deze brief benaderen we u over de plannen van Staatssecretaris Blokhuis in het kader van het Nationaal Preventieakkoord, en dan in het bijzonder m.b.t. zijn intentie om de handelsmerken van sigarettenverpakkingen per 2020 geheel te verwijderen en enkel nog generieke ofwel neutrale verpakkingen toe te staan. Als verantwoordelijk ministerie dat zich primair inzet voor de belangen van het bedrijfsleven wil VSK, als vertegenwoordiger van de tabaksindustrie in Nederland, haar zorgen uitspreken over de inzet van de staatssecretaris voor deze generieke verpakkingen – die volgens ons rechtstreeks ingaan tegen het vereiste in het Regeerakkoord om slechts bewezen effectieve maatregelen in te voeren om (jeugd)roken tegen te gaan.

Wij willen u daarom graag oproepen zich uit te spreken tegen de invoering van deze maatregel en ervoor zorg te dragen dat enkel effectief bewezen maatregelen door de Ministerraad worden goedgekeurd tijdens de bespreking van het Nationaal Preventieakkoord.

Voorafgaand aan de bespreking van het Nationaal Preventieakkoord in de Ministerraad, bieden wij u graag de onderliggende informatie m.b.t. generieke verpakkingen aan, in het bijzonder omtrent de niet bewezen effectiviteit, alsook over de ongewenste neveneffecten in landen waar deze maatregel reeds eerder werd ingevoerd.

Geen effectieve maatregel en toename illegale handel

In landen waar generieke verpakkingen al zijn ingevoerd heeft dit niet het beoogde effect gesorteerd. De Australische overheid heeft deze maatregel reeds in 2012 ingevoerd. Net als in Nederland nu het geval lijkt te zijn, was men er in Australië destijds van overtuigd dat dit een sterke daling van het aantal rokers zou veroorzaken. Niets is minder waar. Uit statistisch onderzoek dat eerder dit jaar is verschenen blijkt dat de invoering van generieke verpakkingen geen enkel effect heeft gehad op het percentage van de Australische bevolking dat rookt.¹ Ook cijfers van de Australische overheid tonen aan dat het percentage rokers in de periode 2013 - 2016 niet significant is gedaald. De meeste recente data van de Zuid Australische overheid toont aan dat het aantal rokers in 2017 zelfs is gestegen met 1,6% naar 16.5% ten opzichte van het jaar 2016.²

---

¹ W. Kip Viscusi "An assessment of the effect of Australian plain packaging regulation: Analysis of Roy Morgan research data, CITTS data, and NTPPTS data", 2 January 2018

² <https://www.9news.com.au/national/2018/09/16/19/40/smoking-rates-rise-south-australia?ocid=Social-Nine>
; https://www.sahmri.org/m/downloads/Key_Smoking_Statistics_for_SA_2017_-_April_2018.pdf

VERENIGING NEDERLANDSE SIGARETTEN- & KERFTABAKFABRIKANTEN

Tegelijkertijd is na 2012 de illegale markt voor sigaretten in Australië naar schatting met maar liefst 30% gestegen.³ Naast de toename in smokkel wordt, door het verwijderen van handelsmerken van tabaksverpakkingen, het eenvoudiger voor criminelen om producten na te maken. Inmiddels is de rekening voor de Australische belastingbetaler als gevolg van illegale sigarettenhandel opgelopen tot 1.6 miljard AUD per jaar ofwel bijna 1 miljard euro. Daar is niemand bij gebaat: de inkomsten van deze illegale handel worden onder meer ingezet voor de financiering van terreurorganisaties, de overheid loopt haar accijnsinkomsten mis, MKB ondernemers moeten vrezen voor hun voortbestaan en consumenten lopen het risico om ongereguleerde producten te consumeren.

Ook in het Verenigd Koninkrijk hebben generieke verpakkingen niet het gewenste effect behaald. In het Verenigd Koninkrijk is het aantal rokers in 2018 zelfs gestegen sinds de invoering in 2017, zoals blijkt uit cijfers van de maandelijkse Smoking Toolkit Study⁴ die wordt uitgevoerd door de University College London. In Frankrijk gaf de Franse Minister Agnès Buzyn eveneens al toe dat “de neutrale verpakkingen niet hebben bijgedragen tot de daling van de officiële tabaksverkoop.” Een stelling die ook werd overgenomen door vooraanstaande wetenschappers die nochtans initieel voorstander waren van de invoering van de gestandaardiseerde verpakking.

Schending intellectuele eigendomsrechten

De VSK is voorstander van maatregelen die proportioneel en bewezen effectief zijn. Dat is bij generieke verpakkingen duidelijk niet het geval. Geen enkel wetenschappelijk onderzoek heeft kunnen aantonen dat deze maatregel bijdraagt tot het verminderen van het aantal rokers, ook niet onder jongeren. Daarnaast gaat het allerlei kwalijke neveneffecten voor de Nederlandse samenleving teweegbrengen.

Zo wordt hiermee het recht op het gebruik van de handelsmerken van fabrikanten afgenomen. Merken vormen intellectueel eigendomsrecht (IER) en hebben voor fabrikanten het doel om een onderscheid te kunnen maken tussen het eigen merk en die van een concurrent. IER worden beschermd door het Handvest van de Grondrechten van de EU. Elke lidstaat die generieke verpakkingen invoert laat na om te voldoen aan dit Handvest. Ter aanvulling, artikel 17 van het Handvest zegt het volgende:

“Eenieder heeft het recht de goederen die hij rechtmatig heeft verkregen, in eigendom te bezitten, te gebruiken, erover te beschikken en te vermaken. Niemand mag zijn eigendom worden ontnomen, behalve in het algemeen belang, in de gevallen en onder de voorwaarden waarin de wet voorziet en mits het verlies tijdig op billijke wijze wordt vergoed.”⁵ Bovendien wordt een gevaarlijk precedent geschept voor andere industrieën. De vraag is dan ook of alcoholische dranken, frisdranken, hamburgers of chocoladerepen binnenkort ook in generieke verpakkingen moeten worden verkocht?

Onbehoorlijk bestuur

Als ministerie dat zich primair inzet voor het bedrijfsleven, en opkomt voor de totstandkoming van goede wet- en regelgeving, in afstemming met industrie en bedrijfsleven, en getoetst op uitvoerbaarheid, en haalbaarheid willen we u het volgende in ogeschouw geven.

---

³ Illicit Tobacco in Australia: 2017 Full Year Report”, KPMG, April 2018:

https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/uk/pdf/2018/05/australia_illicit_tobacco_report_2017.pdf

⁴ <http://www.smokinginengland.info/latest-statistics/>

⁵ Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012P/TXT&from=EN>

VERENIGING NEDERLANDSE SIGARETTEN- & KERFTABAKFABRIKANTEN

Onder de herziene Europese Tabaksproductenrichtlijn (2014/40/EU, artikel 24) is gesteld dat Lidstaten verdere eisen mogen stellen aan het standaardiseren van de tabaksverpakking, echter alleen als dit gerechtvaardigd en proportioneel is, geen middel vormt tot willekeurige discriminatie of verkapt beperking van de handel tussen Lidstaten, en verenigbaar zou zijn met het EU Verdrag en WTO verplichtingen.

Indien generieke verpakkingen in Nederland ingevoerd zouden worden, dan is dit ongerechtvaardigd, disproportioneel en druist dit in tegen alle geldende principes van behoorlijk bestuur. Zo zijn de verschillende vergaande maatregelen die de afgelopen jaren zijn ingevoerd (zoals de invoering van grafische gezondheidswaarschuwingen ten grootte van 65% in mei 2016,) nog niet geëvalueerd op haar effectiviteit en zijn per juli 2018 de verpakkingen al verder gestandaardiseerd, waarbij het uiterlijk van de verpakking verder is versoerd. Deze maatregel is nog maar net in werking getreden en heeft haar doel dus nog niet kunnen bewijzen.

Bovendien loopt er bij de Wereldhandelsorganisatie (WTO) nog steeds een procedure omtrent de compatibiliteit van de invoering van generieke verpakkingen in Australië met het Internationaal recht. Wij zijn van oordeel dat het een teken van onbehoorlijk bestuur zou zijn indien Nederland het werk van de WTO niet zou afwachten.

Conclusie

Kortom, generieke verpakkingen zijn niet bewezen effectief, terwijl de huidige maatregelen op het gebied van tabaksverpakkingen nog niet zijn geëvalueerd. Bovendien verwachten we een averechts effect zoals een toename van illegale handel. Wij willen u daarom graag oproepen om Staatssecretaris Blokhuis aan te spreken op zijn voorstellen en hem te verzoeken zich te richten op uitsluitend bewezen effectieve methoden om jeugdroken tegen te gaan, waaronder betere voorlichtingscampagnes over de schadelijkheid van roken en een verbetering van de handhaving van de verkoop aan jongeren.

Met vriendelijke groet,

10 2 e

Vereniging Nederlandse Sigaretten- en Kerftabakfabrikanten

**BRITISH AMERICAN
TOBACCO**

Aan: *Ministerie van Economische Zaken en Klimaat*
Directie Topsectoren en industriebeleid
Ter attentie van: de heer drs. D. Pappie MBA
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Handelsweg 53A
1181 ZA Amstelveen
NEDERLAND

Tel +31 20 5406911
www.bat.com

Amstelveen, 15 januari 2019

Betreft: BAT Harm Reduction Focus Report 2018

Geachte heer Pappie,

Ondanks dat wij nog niet in gelegenheid zijn geweest elkaar te spreken, aangezien het contact met het Ministerie van Economische Zaken over tabakspreventie en de economische gevolgen voor het bedrijfsleven met name verloopt via onze brancheorganisatie VSK, wil ik u graag rechtstreeks informeren over de wereldwijde inzet van ons bedrijf British American Tobacco (BAT) om onze industrie te transformeren door consumenten alternatieven te bieden voor sigaretten en kerftabak. Derhalve stuur ik bijgaand een kopie van ons meest recente Harm Reduction Focus Report.

Dit rapport, getiteld **Innovative Choices, Responsible Growth**, demonstreert onze voortgang met betrekking tot onze lang gekoesterde ambitie om consumenten minder risicovolle tabaks- en nicotineproducten te bieden. Het rapport biedt ook informatie over BAT's uitgebreide reeks van potentieel minder risicovolle producten (ook bekend als potentially reduced-risk products of PRRPs), die nu in 28 verschillende landen beschikbaar zijn. Daarnaast gaat het rapport in op hoe wij de potentie voor schadelijkheidsbeperking van onze producten maximaliseren door voortdurend te investeren in innovatie, door betrouwbaar bewijsmateriaal te genereren dat wordt ondersteund door robuuste wetenschap en door verantwoordelijke groei van de industrie te bewerkstelligen door gezamenlijke inzet.

Onderstaand een aantal belangrijke aspecten van het rapport:

- Een blik vanuit de buitenwereld door ^{102e} [redacted], hoogleraar klinische- en gezondheidspsychologie.
- Een overzicht van het wetenschappelijke kader dat BAT heeft ontwikkeld om de potentie op het gebied van schadelijkheidsbeperking te beoordelen en de groeiende hoeveelheid onafhankelijk bewijs over de potentie voor schadelijkheidsbeperking van deze alternatieven.
- Het belang van effectieve regelgeving, inclusief productregulering en veiligheidsstandaarden.
- BAT's voortdurende inzet op het gebied van schadelijkheidsbeperking van tabaksproducten en hoe wij doorgaan met onze investeringen om minder risicovolle alternatieven voor sigaretten te ontwikkelen.

Wij hopen dat wij u met het rapport naar wens informeren met betrekking tot onze inzet op het gebied van schadelijkheidsbeperking. Indien u vragen heeft over deze publicatie, dan vernemen wij het graag.

Met vriendelijke groet.

102e

BRITISH AMERICAN
TOBACCO

Innovative Choices

Responsible Growth

2018 Harm Reduction Focus Report

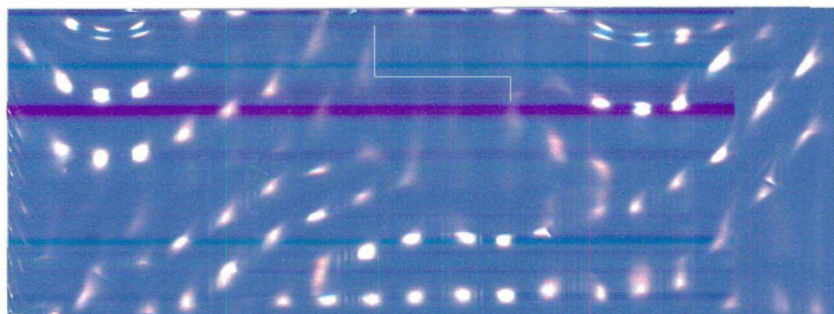
0102-13-21

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

DATUM BINNENKOMST

17 JAN. 2019

dgbr - Top

RX4CC #6641X0X#00#0000#

HZLL #6641X0X#00#0000#